

Képes Vasárnap

20 fill.

42. szám. 1940 október 20.

A Főméltóságu Asszony Székelyudvarhelyen
fogadja a hölgybizottság elnökének üdvözlését.

(Ginzery felv.)

Magyarruhás kislány köszönti a kormányzói párt Gyergyószentmiklóson. (Szilágyi foto.) — Alsó kép: a Kormányzó Ur és a Főméltóságu Asszony Csíksomlyón az „Ezer Székely Leány napja” ünnepségeire érkeznek.

Baloldalon: a Kormányzó Ur a székelyudvarhelyi díszszemlén kezet fog a város katonai parancsnokával. — Jobboldalon: Horthy Miklósné a székelyudvarhelyi fogadóbizottság hölgyei között. (Ginzery felv.)

A Főméltóságu Ur és hitvесе — Székelyföldön

A híres székely körvasuton Kormányzó Urunk és a Főméltóságu Asszony körülutazta Székelyföldet. Valóságos diadalut volt. Virágszönyeg fogadta a kormányzói párt mindenfelé. Az idő is kedvezett: három napon át melegen sütött a nap a székely körvasut állomásaira. Gyergyószentmiklósról, Csíkszeredára, Sepsiszentgyörgyre, Kézdivásárhelyre, Székelyudvarhelyre, Csíksomlyóra. Szászrégenre, Tusnádra, Zabolára.

Városok és falvak zászlódíszbe öltöztek és ősi nemzeti viseletben, zárt sorokban vonult fel a lakosság mindenfelé, hogy köszönthesse, láthassa Magyarország kormányzóját. Voltak, akik 40–50 kilométert gyalogoltak a rossz hegyi vagy erdélyi utakon, csak hogy egy percre szemtől szembe állhassanak kormányzókkal. Voltak, akik a hegyekből, völgyekből magukkal hozták családjukat, a legkisebb gyermektől a legnagyobbig.

Gyergyószentmiklósnál lépte át a Főméltóságu Ur és hitvесе Székelyföld szűkebb határát. Azután Csíkszeredát keresték fel. Majd a hegyek koszoruzta híres háromszéki medencének nyugati sarkában fekvő Sepsiszentgyörgy felé robogott a különvonat. Ezután a háromszéki medence kö-

zépontja: Kézdivásárhely következett. Innét kirándulást tett a kormányzói pár Zabolára, hogy látogatást tegyen gróf Mikes Ármennél. Kézdivásárhely után Tusnádfürdő volt a következő állomás. Itt töltötték az éjszakát. Másnap újból Csíkszeredán voltak, azután Csíksomlyó közönsége köszöntötte Kormányzó Urunkat és feleségét. Most gépkocsiba ült a kormányzói pár és kísérete. A Hargitán keresztül, dacolva a rossz állapotban lévő utak nehézségeivel, Székelyudvarhelyre hajtatott. Azután vizsgálta Csíkszeredára, ahonnan a különvonat újból Gyergyószentmiklós, illetve Szászrégen felé vette útját. Szászrégenből már csak gépkocsin lehetett tovább utazni Dés irányába.

A kormányzói pár székelyföldi látogatása tele volt szebbnél szebb, kedvesebbnél kedvesebb jelenetekkel. Míngyárt az ut első állomásán: Gyergyószentmiklós, picinyke székely leány óriási csokrot nyújtott át a kormányzóknak és a Főméltóságu Asszonynak. A csokor nagyobb volt, mint a kisleány. A kormányzó elébe ment és könnyített a kisleány gondján: segített a nagy csokor vitelében. Csíkszeredán gyönyörű havasi gypárral díszített dobozban pompás székely szőttes-ruhával lepték meg

a székely hölgyek a legelső magyar asszonyt.

Határtalan nagy lelkesedés fogadta a kormányzói párt Csíksomlyón. Az „ezer székely leány” ünnepén ezuttal kétezeröttszáz szőttesbe öltözött leány várta azt a pillanatot, hogy elvonulhasson Magyarország nagyura előtt, hogy táncra perdülhessenek a csíksomlyói nagyréten, ősi székely népdalokkal, népszokások bemutatásával szórakoztathassák vendégeiket.

Pár órával később már Székelyudvarhely főterén láttam a kormányzói párt. Itt is példás rendben folyt le az ünnepség. Székelyudvarhely festői völgy mélyén fekszik. A rengeteg erdő, a napsütötte apró tisztások, a völgyek mélyén a sok csillogó, fénylő patak — gyönyörű uton ért Csíkszeredáról Székelyudvarhelyre a Kormányzó Ur és hitvесе. Bent, Székelyudvarhely főterén, az öreg templom tövében pedig még színpompásabb látvány fogadta a magas vendégeket.

Virágfüzérekkel díszített házak, rengeteg zászló, ezrek és ezrek sorfala között vig zeneszóval felvonuló székelyek szőrták a virágot a kormányzói pár emelvénye elé. Felvonult a falu népe. Elhozták a székely templomok féltve őrzött zászlóit. És lobogtatták, lengették a kendőket. Hogyne. hisz Székelyudvarhely főterén egyben bucsut is vett a kormányzói pár Székelyföld népétől.

Kelemen Ernő.

Az etédi székelyek zenével vonulnak fel a fogadtatásra.

Alsó képek: a székely falvak küldöttségei elvonulnak a Kormányzó Ur előtt. — Jobboldalon: a Kormányzó Ur székely gazdákkal beszélget.

Székelyek táncokat mutatnak be a kormányzói párnak.

„Anyám, az álmok nem hazudnak“

(II. közlemény.)

Írta: Fedák Sári

— Ez most Erdély minden városában így lesz! — lelkesedett Janovics. — Ma érkezett vissza Bukarestből a minisztériumok engedélye, hogy egy hónapig játszhat Erdély bármely városában.

Május 15-ike volt. Nagyon jól emlékszem rá, mert még mindig eleven a seb. Hivatalosan kézbesítették a kultuszminisztérium szabályszerű engedélyét, 2255—932. szám alatt. Korai volt az öröm. Fél órára rá a hotelbéli lakásomon megjelent egy rendőrtiszt és kézbesítette a belügyminisztérium akkor érkezett 32071—932. számú táviratát, mely a kolozsvári rendőrfőkapitányhoz érkezett. A táviratban az állt, hogy a belügyminiszter parancsot ad a főkapitánynak, hogy a legelső vonattal tegyék át a határon Fedák Sárít. Indokolás nincs. Fejbeverve, kétségbeesetten rohantam Janovicshoz, kinek csak most kezdődött meg az igazi kálváriája. Pánik volt a színháznál. Janovics azonnal rohant a főkapitányságra, a főkapitány majd kidobta, semmit sem tehet... dehát ki segíthet?... talán a belügyminiszter!... Janovics rohan a prefektushoz, az is majd hogy fel nem nyársalta mérgében... Janovics lihegve rohan a színházhoz, arra kér, hogy menjen vele a prefektushoz. Egy pillanatig gondolkodtam, hogy nem megyek, mert vagy szembe köpöm, vagy pofon vágom, vagy valami hasonlót cselekszem. Látva a társulat rémületét, mégis elmentem szegény Janóval és mig oda értünk, folytonosan csak azon imádkoztam, hogy ésnél legyek, mert különben valami szörnyűség lesz mindennek a vége. A fogadtatásom egyenlő volt a kirugással. Janovics nem engedett, elcipelte magával valami közigazgatási vezérfelügyelőhöz, akinek valami Hodor féle neve volt. Ennél a Hodornál már valamivel barátságosabb volt a hangulat. Még egy ur volt a szobájában, aki nagyon rábeszélte, hogy próbáljon valamit tenni Ottescu belügyminiszternél, de azt tanácsolja, hogy Janovics is küldjön sürgönyt a belügyminiszternek. Erre rohantunk a postára, szegény Janovicsról csak úgy csöpögött a veríték. Megfogalmazott egy nagyon okos és tiszteletteljes kérés sürgönyt és kérte, hogy vonja vissza a rendeletét.

A második sürgöny Jorga miniszterelnöknek ment. Szó szerint így hangzott:

„Nicolae Jorga miniszterelnök urnak, Bucuresti. Professzor ur kitüntetett bizalmával, amikor engem a bucaresti Nemzeti Színház igazgatói tanácsába meghívott Stop. Én mint egy magyar kulturintézmény vezetője ezt a meghívást nem fogadhattam el, de akkor Professzor ur biztosított, hogy e visszautasítás csak

növeli irántam érzett nagyrabecsülését és felhatalmazott arra, hogy bármi sérelem éri a magyar színészetet Erdélyben, azonnal és közvetlenül forduljak Önhez orvosolni fogja Stop. Élve a felhatalmazással jelentem, hogy a legnagyobb magyar színész, Fedák Sári a kultuszminiszter szabályszerű engedélye alapján ma akarja megkezdeni vendégjátékát nálam Clujon Stop. E rendelettel szemben Ottescu belügyminiszter ur távirati parancsot adott, hogy a nagy művésznőt mint közönséges csavargót utasítsák ki Románia területéről Stop. Önnel Professzor ur, ki joggal tartja magát Románia dascaljának (tanítójának) kötelessége, hogy e távirati parancsot visszavonassa haladéktalanul, mert ez szégyenfoltja lenne Románia kulturéletének Stop. Törölje ezt a szégyenfoltot Professzor ur — Dr. Janovics Jenő a cluji magyar színház igazgatója.“

En is féltettem minden dácot és fájdalmat, nekigyürköttem és küldtem a belügyminiszternek egy sürgönyt, a következő szöveggel:

„Ottescu belügyminiszter urnak Bucuresti Clujra érkeztem, hogy a Kultuszminiszter ur szabályszerű engedélye alapján megkezdjem vendégjátékomat Stop. A kolozsvári rendőrfőkapitány ki akar toloncolni Stop. Kegyelmes uram lovagiasságára hivatkozva kérem a kiutasítási parancs azonnali hatálytalanságát — Fedák Sári magyar színész.“

A román újságíróknak keserűen panaszkodtam, hogy pontosan két nappal ezelőtt volt Dobrescu bukaresti főpolgármester Budapesten, ahol kiválóan meglelt fogadtatásban részesítették. Elszégyelték magukat az újságírók és ők is küldtek egy táviratot a belügyminiszternek. Megkezdődött a nagy vesszőfutás, az idő mult, az előadás kezdete közeledett, kopogott a távirómasina, berregett a telefoncsengő... ordította: Halló... Bucuresti?... Cluj... Keresték Jorgát, nem volt otthon, keresték tovább, míg valami fürdőhelyen megtalálták, végre! Jorga mindent megígér... mi reménykedünk... az idő mulik, Janovics újra beszélni akar Jorgával, a telefonközpont azt feleli, hogy felsőbb utasításra nem szabad kapcsolnia. Kész. Én ágyamra dőltem és magas lázam lett, Janovics mindenáron időt akart nyerni, mert személyesen akart Bukarestbe utazni... Elhívtuk a román hivatalos orvost, az kiállította a bizonyítványt, hogy semmi körülmények között nem utazhatom, megint sürgöny Bukarestbe... Válasz: ha beteg, hordágyon kell áttenni a határon, mire már a sigurancát utasították is. Janovics zokogva esett le a dívánra. A hotel hallja tele volt rendőrökkel, detektivekkel,

mintha valami világbanditát keritettek volna kézre. Az utca végéig tele detektivekkel. Akkor is ezen a szép, öreg téren vitt keresztül egy ilyen cammogó kis konflis. Értelmetlenül, vacogva, kábult fejjel ültem a kocsin. Egy-egy hallgatag ember ment el mellett... a tulsó oldalon páran összebujva s sugva beszélgettek... meg-megállottak, törülgették a szemüket, aztán bandukoltak tovább. Csak a jég-sarkon lehetett olyan rideg és fagyasztó, mint az a szép májusi éjszaka volt Kolozsváron.

A láztól és a sirástól kivörösödött arccal félajultam estem be a hálókocsiba. Két detektiv állott az ajtóm előtt, a folyosón. Biharkeresztesen leszállottak és telefonon jelentették Bukarestbe, hogy Fedák elhagyta a román határt.

Akkor is ilyen szeliden langyos éjszaka volt, mint most. Az öreg toronyban kettőt kongat az óra. Vajjon Ottescu belügyminiszter ur most hol van?... és Jorga tanár ur?... vajjon alszanak-e? Az én arcom pontosan úgy ég, mint azon az éjszakán, mikor olyan durván arcul ütöték szerény személyemben a magyar színészetet. Hús szellő keletkezik. Kolozsvári szellő. Kolozsvár gyöngéden simogatja a megütött arcot. „Anyám, az álmok nem hazudnak...“ Megint itt ülök, szemben az Igazsággal.

Azt mondják, hogy akiknek a könnyei egyszer összefolytak, azokat már csak a halál választhatja el egymástól. A mi könnyeink pedig az Urnak 1932-ik esztendőjében, egy napütéses májusi napon és egy szelid májusi éjszakán, összefolytak... ugy-e, Kolozsvár? Ezután már mindig csak nevetni fogunk, ugy-e, Kolozsvár? Mivelhogy örök igazság, hogy elébb sirni kell, mert csak a sirás után tanulunk meg igazán nevetni.

*

Az az érzésem volt Kolozsváron, mintha frissen esett hóban járkáltam volna. Szűztiszta hóban, kristálytisza, magyar levegő cirógatta a pesti bábelen eldurvult arcomat. Leráztam lelkemről a port és megpróbáltam ehhez a nemes tisztasághoz emelkedni. Meghatottan néztem a fiatal újságírógárdát, mely érkezésemkor körülállott. Mennyi gyöngéd szeretet sugárzott felém a kedves szemekből! Nem kértem interjút, nem kérdeztek, hogy utaztam, milyen hatással van rám Kolozsvár, örömmel jöttem-e. Nem hangzott el egyetlen olyan szó sem, mely zavarta volna a nagy érzések áhatatát. Egy szegény, kisírt szemű, fuldokló hangú asszony próbált nekik pár szót mondani, nem is tudom, miről. Közben meg-megsimítottam a fájó fejemet és azon gondolkodtam: szegény, kedves fiúk... egy nagy illúziótól fosztottalak meg benneteket. Ti Fedák Sárít vártatok. Milyen régen, milyen nagyon vártatok... és most itt ül előttemek egy összetört asszony.

(Folytatjuk a köv. számban.)

Székelyudvarhelyi lányok a kormányzói pár fogadtatásán.

Székely asszony

„Erigy csak kislányom a kapu elejbe, szaladj egy kicsinyég az utca végire nézd meg, jönek-e már a magyar huszárok, kiáltásd egy nagyot, mikor őket látod.“

„Kedves édesanyám, nem jön onnan senki, megyek a kis bubos csirkémet etetni, kedves anyám meg a kiskaskám keresse, húsvéti tojásom szép színesre fesse.“

„Erigy csak kislányom és a szemed lásson, ne törd te a fejed húsvéti tojáson, ha nem jönek délre, megjönnek estére, nem jönek estére, jönnek napkelte.“

„Kedves édesanyám, jó reggel van immár, ne virrasszon tovább, ne imádkozzék már! Ugye, ha megnövök, s megjönnek jövőre, befonhatom hajam piros-fehér-zöldbe?“

„Erigy csak be lányom a tiszta szobába, ott a cifra ládám lakatra bezárva, ünnepi kötömet keresd ki belőle, hogyha megérkeznek, hadd kötöm előmbe.“

„Hús esztendő mult el kedves édesanyám, azóta ott minket elfeledtek talán... Megettem inkább szegény kicsi vérem, az apja tengődik oláh rabkenyeren...“

„Megin csak itt az ősz — erigy ki már lányom, gyöngye a két szemem, én magam nem látom, nézd meg, jönek-e már — a halálom érzem, nem lehet, hogy én azt élve meg nem érjem.“

„Nem látok én senkit, bár mindegyre nézek, messze járnak innen a magyar honvédek... Megyek ajnározni cseperedő árvám, szökött rab az apja, tudj“ az Isten, hol jár...“

„Erigy csak föl lányom kisebbik hiuba, ott hever a zászló széna közé dugva, göngyölgesd ki szépen — s a kapuba állj ki illik a vendéget a kapuba várni.“

„Kedves édesanyám, fáradt már a lábam, bemegyek, megvetem a paplanos ágyam, hiába is várunk, csak a szívünk fájdul, az Isten ellökött minket jó magától“

„Ne jöjj be még lányom, ne vesd még az ágyat, vendég jó, úgy illik, hogy éberem várjad. Székelyek Istene megsegít, meglátod, tudom, ma megjönnek a magyar huszárok.“

„Anyám! Kedves anyám, zúgnak a harangok! Megjöttek! Megjöttek mégis a magyarok!“ „Mondtam, ugye mondtam? Szépek, ugye szépek? Világon legszebbek a magyar vitézek!“

Magyar honvédhuszár bemegy a szobába: öreg székely asszony két szemé lezárva, töpörödött arcán nagy-mosolygós béke, szép lassan elindult az Isten elébe.

Magas mennyországban kérde az Uristen: „Öreg székely asszony, mi jót keressz ütten?“ „Nem kell már énnékem, nagyjő Uram semmi, szeretnék kicsinyt a kuckóba pihenni.“

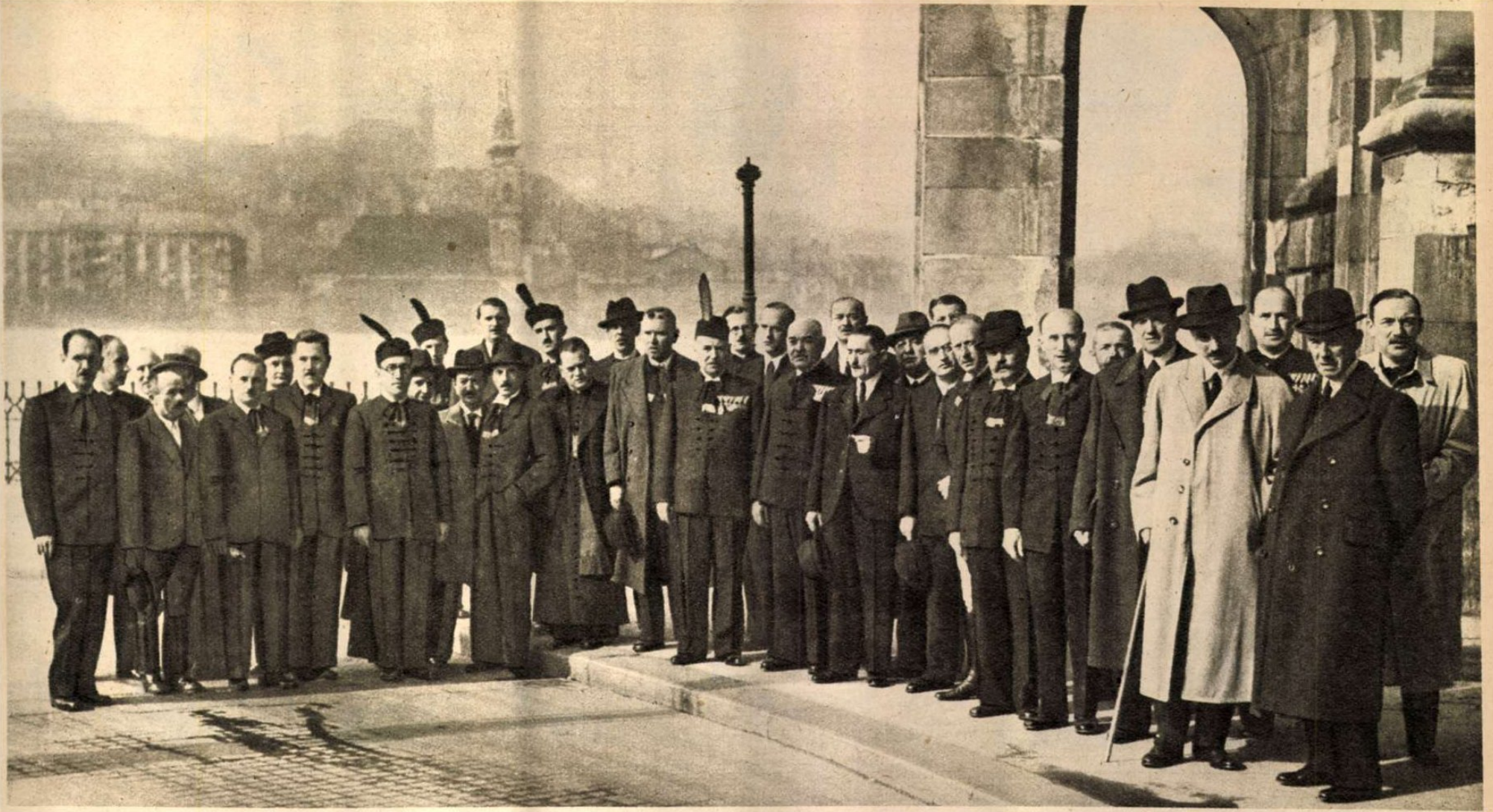
Nem aludtam huszonnégy esztendő óta, miótául tiltva volt a magyar nőta, ha majd felébredek kegyelmes öledben, dalolni fogok én világvégeiglen.

Ejjelen leszállok Nagymagyarországba, benézek minden kis galambducos házba, fülebe dudolok minden székely lánynak, legénynek — no meg a fiuunokámnak!

Hazajövök aztán hajnali harmatkor, — hisz mennybéli szárnyas angyal leszek akkor! — angyaltársaimmal táncra kerekedünk, csárdással üljük meg a mi nagy ünnepünk.“

*

A Képes Vasárnap erdélyi verspályázatának legsikerültebb pályaművei közül választottuk ki a fenti költeményt, amelynek szerzője a „Bizalom“ jelige mögött rejtőzik.

Az erdélyi képviselők a Házba való bevonulásukkor a parlament előtt.

Pál Gábor az erdélyiek nevében beszédet mond a képviselőház ünnepi ülésén.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök Pál Gábor erdélyi képviselővel beszélget a Ház folyosóján.

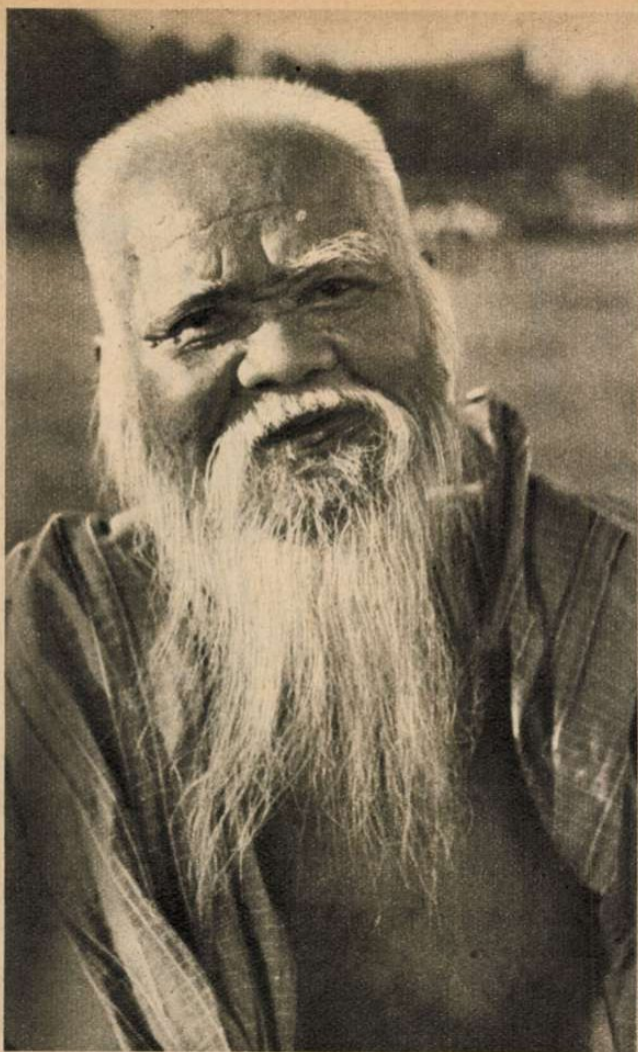
Kiss Kálmán ünnepi beszédét mondja a Hősök Emlékövénél.

Az erdélyi képviselők az Országgyűlésnél. Pál Gábor beszédet mond.

Bodnár Sándor, Bihardiószeg kispazda képviselője, koszort helyez Kelet szobrára.

Jellegzetes arcu szíami benszült.

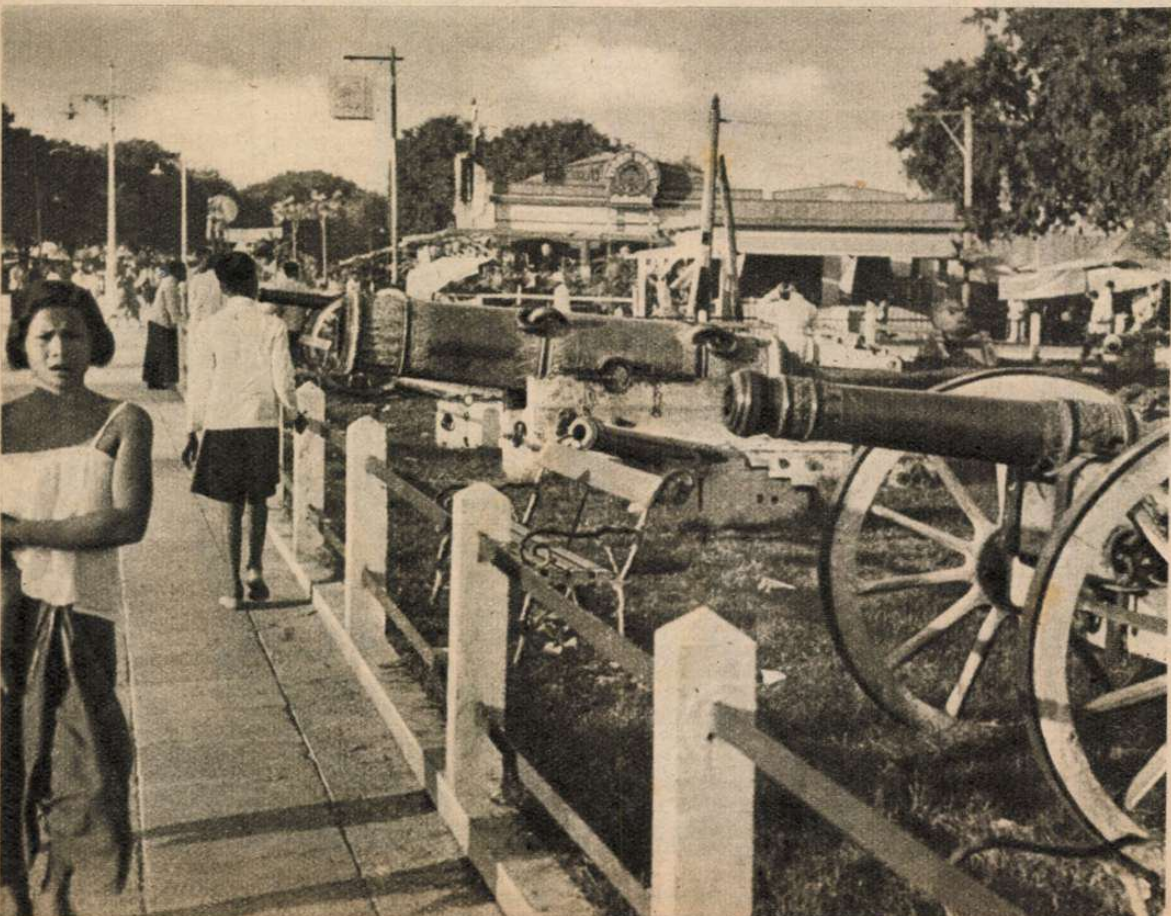
Óriási bálványok „örzik” Szíam templomait.

Kitünő testalkatuk a szíami ifjak.

Bangkok, Szíam fővárosa. — Alsó kép: régi ágyuk a bangkoki hadügyminisztérium előtt.

S z i á m

„Független állam Hátsó-Indiában, területe 513.000 négyzetkilométer. — körülbelül akkora, mint Spanyolország —, de lakossága csak 13—14 millió . . .” Így mutatják be Szíamot a lexikonok. Az európai átlagember, tekintve, hogy ugynevezett exotikus országról van szó, még hozzáképzeli a mozivászonról ismert vadregényesség elmaradhatatlan kellékeit: pálmákat, dzsungelt, különös kávészin emberkéket, szélesmosolyu, mandulaszemű nőkkel, kurrogó vadállatokat, epedő bandzsómuzsikát és a sárga tepsiként ragyogó teliholdat, sejtelmes tengerből fölött.

Nézzük, mi ezzel szemben a valóság?

Az ország szélesebb, északi fele jóformán minden átmenet nélkül keskeny, kanyargós földnyelvbe szűkül, mely az Indiai óceán és a Kínai tenger közé szorítva, délen a Brit-Malájfölddel határos. Az északi rész viszont a brit fenhatóság alatt álló Burma, Dél-Kína és Francia-Indokína között terül szét. A térképen olyan az egész, mint valami szabálytalan állati lapocka.

Földrajzi tekintetben e hatalmas terület a legváltozatosabb. Északnyugati határain átnyulnak a Himalája-hegycsoport egyik mellékágának, az ugynevezett „ázsiai Kordilleráknak” gerincei — a legmagasabb csúcs, a Dó-Annka alig 2600 méter, „eltörpül” a Himalája hat-nyolcezres átlaga mellett — és hullámos lejtéssel vonulnak délkeletnek. A dús rengetegekké borított hegyhátak völgyeiben hegyipatakok táplálta folyók ereszkednek le, hogy a mocsaras, süppedékes síkságon szélesen hömpölygő folyamuk egyesüljenek. Ez a Menam Csáo-Phria („menam” folyót jelent), melynek tömött jácintescsokrot sodró, sárgászöld habjai kettészelik Bangkok-ot, a mai fővárost és mintegy negyven kilométerrel délebbre, a Szíami-öbölnél ömlenek a tengerbe. A rizsföldekben gazdag síkság és maga a „Menam” az ország életének főútjára; bármily jelentős természeti kincseket rejtjenek is a hegyvidék buja őserdői, Szíam mai gazdasági berendezkedésénél fogva sokkal kevésbé járulnak hozzá a jólét emeléséhez, mint a lapály évszázadok óta kialakult rizstermelése. Ez utóbbit különben elősegíti a két nagy évszakra: szárazra és esősre tagolt monszun-éghajlat is.

Ami a földnyelvvé szűkülő, déli félszigetet illeti, szikes talaján, két tenger összetalálkozásának párás légkörében, emberemlékezet óta folyik a sópárolás és termelés.

Amilyen változatos az ország felülete, annyira különböző fajok keverednek lakosságának rétegeiben. A földnyelvet hindu eredetű kmerek lepték el, de egyre több malájji szivárgott be közéjük. A termékeny alföldre az ókorban Közép-Kínából, a Jangcse teknőjéből, Yünnanon át thai-törzsek ereszkedtek alá; ők itt az őslakók, de a XIX. század óta mind számosabban települnek közéjük az élelmes kínaiak és legujjabban a japánok. Végül északon, a hegyekben, burmákkal elegyes, mongol származású laos-nép lakik. Szikárabbak, csontosabbak s mindenképp harciasabbak a rizstermelő thaiaknál; a középkorban, kisebb hercegségek fenhatósága alatt, hol egymás között villongtak, hol a rónára csaptak le, felperzselték a bambuszkunyhókat, elhordták a termést és megdézsmálták a déli félszigetről feligyekvő sókaravánok rakományát.

A történelem tanúsága szerint az egymással hadilában álló néptöredékeket a közös veszély — a burmák betörései —, majd egy erőskezü király: Csakri fogta össze. Csakri alapította 1778-ban, a régi Ajutjától délre, a mai fővárost is. Ezt csak az európaiak hívják Bangkoknak, igazi neve Krung-Dhebh Maha Nahorn, röviden Krunn-Theb, magyarul: Angyalok Nagy Városa.

A központi királyság, az összefogás szükségességére, melynek kifejezője a dinasztikus államrend, közös keretbe fogta a szétvált Szíamot. Harcosok és termelők, izgága hegylakók és szemlélődő alföldiek, elefántos fadöntőgötek (a fehér elefántot ma is szent állatként tiszteli a szíami nép) és bivalyfogatós rizsültetők felett trónolt az Öt Hercegek Tanácsa s ő felettük kard és arany legfőbb ura: a király. Amikor a XVII. században első európaiakként a portugálok eljutottak Szíamba, üzletről a királlyal, az állam megtestesítőjével kellett tárgyalniuk. A király volt és maradt e különös ország együvértartozásának záloga. A királyság teremtette meg a mai értelemben vett Szíamot.

És még valami: a buddhizmus.

Ez a vallás, melyet a thai-törzsek Kínából hoztak a „Menam” lapályára, körülbelül olyan szerepet játszott itt, mint a térítések idején, majd a középkorban a kereszténység Európában. A sárgaruhás buddhista szerzetesek, a nép közé vegyülve, kulturát terjesztettek, abban az értelemben, hogy kiegyensúlyozott szemléletet adtak emberek és dolgok, egyén és mindenség összefüggéséről s így, szinte észrevétlenül,

Menam-parti látkép. Baloldalt a legnagyobb bangkoki templom tornya.

lépésről lépésre háttérbe szorították a pogányság szertartásait és babonáit. A buddhizmus lassankint beszivárgott a mindennapi életbe; nemcsak az ünnepek menetét szabta meg, szabályozni kezdte a hétköznapi életet, sőt a népmulatságokat is. A hívő, aki borzongva hajolt meg a szentélyeket őrző, színes porcellán-mezzel pikkelyezett s csak a mi szemünkben nevetséges bálványok előtt, úgy érezte, ez óriás szörnyek közvetítői az ő parányi világa és a felfoghatatlan méretű Túlvilág között. A kolostorokból nemcsak papok egyhangu mormolása és imakereplők darálása hallatszott ki; a tágas, oszlopos csarnokok iskolák is voltak. A XVIII. században már minden valamirevaló szíami ifjú kolostorba vonult, legalább egy időre, tanulni. A buddhizmusnak köszönhető, ha Sziám lakosságának nyolcvan százaléka ma is olvas.

*

Ugyanekkor kifejlődött a városi kultúra is. Inkább nagyobb falvak voltak a városok és a sókaravánok útján épültek; ha más irányt vett a karaván, vagy ha elemi csapás — földrengés, árvíz — szakadt a tájra, bámulatos gyorsan haltak ki, hogy néhány kilométerrel arrébb újak létesüljenek. Minden város szíve a templom volt, melynek tornyai-ról építőinek származására következtethetünk. Háromfajta tornyot különböztetünk meg: a kmer eredetű, súlyos hindu formákat könnyebbé szövő, csipkézett *Praprang*-okat (legszebb példányuk a híres bangkoki *Wat Arun*); a burmai, harangalaku *stupákat*, melyekhez azonban a Menam-síkságon hegyben végződő csúcsokat ragasztanak (ezek a *Pracsédik*, a siremlékek); végül a *Mondob*-okat, melyek a kínai pagodák egymásra rakott, csücskös, hullámvonalas fedeleire emlékeztetnek. (Bangkokban az európai renaissance-stílusban épült királyi palota tetejét ékesítik ilyen „mondobok”.) Más szóval, az a népfajok közti különbség, melyet Sziámban látszatra megszüntetett a királyság és a buddhizmus, a napi élet apróbb jellegzetességei mellett kiütözik az építkezés formáin is.

A templom köré emelt város bambuszházai valósággal eltűnnek a kókusz- és arekapálmák, a mangóliafák és banánbozótok alatt. A növényzet olyan sűrű, a sudár törzsekről szétágazó lomb-réteg annyira áthatolhatatlan, hogy a házfalakat ritkán éri napfény és az ösvényeket felgyült, nedves avar lepi el. Fehér mészfalak veszik körül az előkelőségek negyedét; ezen túl fekszik a nyüzsgő piac és a kínai kereskedők sikátorainak utvestöze. A

védőfalon kívül ugyanis olcsóbbak a telkek, ott könnyebben kaphat szállást bárki.

Lényegében hasonló elosztás ismerhető fel Bangkok alaprajzán is. Középen, nem messze a „Menam” partjától, falakkal elkerítve van a királyi vár, a *Wat Prakeo*-templom a Csakri-dinasztia négy nagy uralkodójának csücsös „pracsédi”-jével, a minisztériumok és az előkelőségek villái, mindegyikük külön bambuszligetben, vagy mangóliakertben. A falakon kívül terjed el az üzletváros, *Sampeng*-gel, a régi kínai boltosok utcájával, riksaival, háromkerekes kerékpár-taxijaival, aztán jön a *New Road*, ez a széles, modern sugárút, ahol pagodák váltakoznak Nai Lert kínai nagykereskedő üvegépületeivel és a „Laidlay and Whiteway”, brit gyarmati cég, négy-ötemeletes üzletházával. Még kintebb a *Csulalang*-kornegyetem, a kórházak és klinikák, lóverseny-, golf-, tennis-pályák és teaházak következnek. Ha leszál az alkony, a folyó felől nehéz jázminillat keveredik a vízi-negyed mósusz- és gyömbérszagával; fehérbluzos, rövid vörösnadrágos férfiak rákival öntözik le a kimerésekből a sült halat, míg a „New Road” palotáinak homlokzatát hosszú, tűzpiros kigyókként szaggatják meg a kínaiak fényreklámjai.

*

És miért került ma Sziám — hivatalos nevén *Thailand* — az események gyújtópontjába? Miért irányult rá a világ érdeklődése? Két okból.

Először: ez az ország, amely másfél száz év óta csak a diplomatikai szerződések, jókor tett engedmények és bizonyos kifinomult keleti egyensúly-művészet árán tarthatta meg függetlenségét, ma visszafordult Francia-Indokínától az 1893–1907 között átengedett területeket, így a határvédelmi szempontból fontos *Mékong* folyó keleti partját, továbbá *Battambangot*, *Siemreapot* és *Sisopont*.

Másodszor: ha Japánnak sikerülne csatornát építenie a szíami félsziget legkeskenyebb pontján — *Kra* városától délre, ahol a földszál alig negyven kilométer széles —, átjuthatna a Szíami öbölből a Bengálba, a Kínai tengerből az Indiai óceánba, a Maláji félsziget déli csúcsára épített hatalmas brit támaszpont: *Singapore* megkerülésével. Vagyis Japán, ha Sziámmal megállapodhatna a csatornát illetőleg, *Singapore* hátába kerülve fenyegethetné Brit-Indiát.

Igy kapcsolódik össze Sziám jelentősége Távol-Kelet ujjairendezésével.

Gál László.

Kelet Velencéjének is nevezik Bangkok városát, amelyet számos csatorna szel keresztül.

A szíami tikfaerdőkben elefántok szállítják a ledöntött fatörzseket. — Alsó kép: előkelő kínaiak iskolásgyermekei Bangkokban.

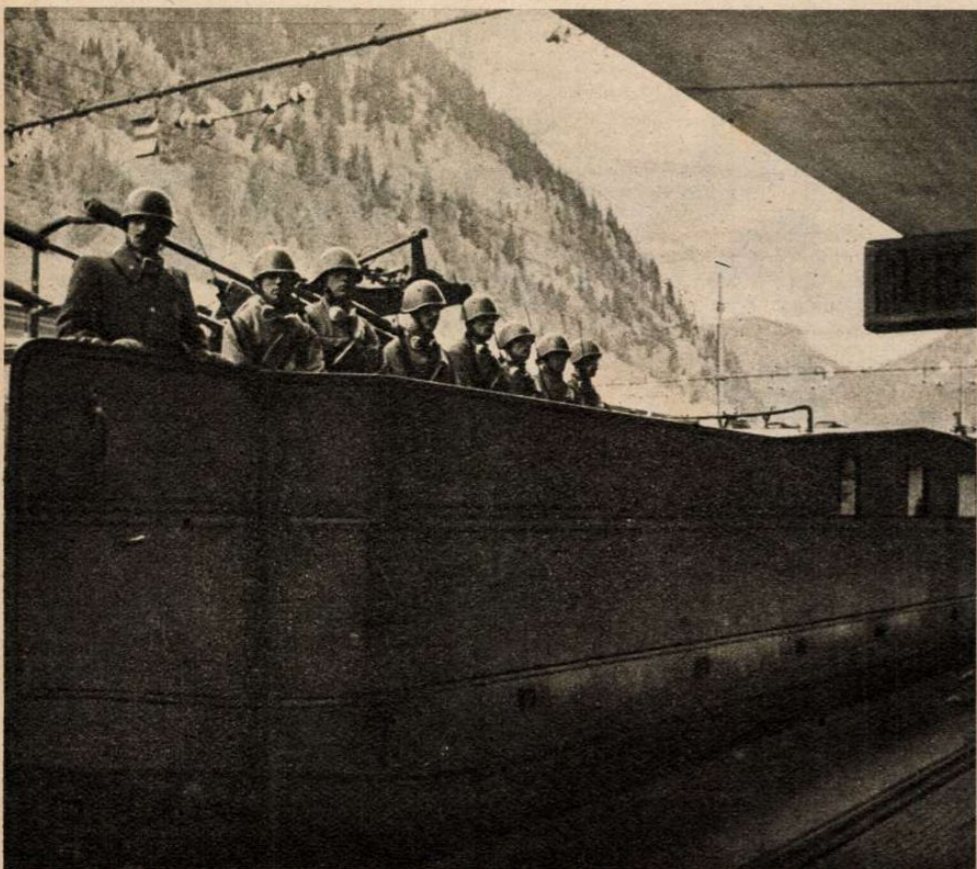
A vezéri találkozó a Brenneren

Baloldali kép: Hitler és Mussolini a Brenneren. — Jobboldali kép: Mussolini mosolyogva beszélget Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel.

Baloldalon: a Führer és a Duce ellépnek a díszszázad előtt, mögöttük Ribbentrop. — Középen: Mackensen római német nagykövet, Keitel vezértábornagy és Alfieri berlini olasz nagykövet. — Jobboldalon: Mussolini búcsúzik Hitlertől. — Alsó képek: a Führer és a Duce léghátrító ágyukkal felszerelt páncélvonatai a brenneri vasútállomáson

A japán impérium

Nyolc és fél évtizeddel ezelőtt (1854 március) amerikai hajóhad jelent meg két japán város, Szimoda és Hekotade, kikötőjében s az amerikai tengernagy ágyúszóval kényszerítette rá a japán kormányt, hogy kösse meg az Egyesült Államokkal a „kereskedelmi és barátsági egyezményt”. A mai Japán ebben az ágyudörgés közben megszületett „barátsági” paktumtól kezdve számít-hatjuk. Az ország és a nép azóta csodás átalakuláson ment keresztül. Megszűnt a császárt helyettesítő, de korlátlan hatalmu shogunatus, széttörték a középkori társadalmi kereteket. Japán nagy, világra szóló államférfiai, Okubo és Ito, megteremtették a modern berendezkedéseket s az új parlamentáris japán alkotmányt. A bámulatos utánzótehetséggel megáldott japán nép azóta mindent átvett Európától: a gépeket, vasutakat, gőzhajót, az ipari termelés módszereit, a bankokat. Átvette Japán ezenkívül Európa hadseregszervezetét s mindenből, amit a japánok külföldre küldött szakértői láttak, átvették a legtekélyesebbet, a legjobbat. Semmi sem maradt meg a középkori Japánból, csak a japán katonai (szamuráj) kaszt szelleme; az erkölcsök, az élet-szemlélet alig változtak, az ország lelkileg továbbra is középkor maradt.

Japánnak ez a nagy átalakulás volt a szerencséje. Az európai nagyhatalmak politikája a XIX. század második felében szélső imperialista irányú. Franciaország és Angolország rátették kezüket az egész Afrikára (Abesszinia kivételével) s meghódították volna lassanként Ázsiát is. Indiába, Kínába már régen behatoltak az európaiak. Ha Japán nem alkalmazkodik a mult század második felében, rávetették volna magukat vagy az angolok vagy az amerikaiak, vagy együtt mind a ketten, s a szigetországon valószínűleg megosztokodtak volna. Japán azzal, hogy a technikában s gazdasági berendezkedéseiben, külső intézményeiben alkalmazkodott Európához és Amerikához és hasonló eszközökkel vehette fel velük a harcot, megfordította a világtörténet kerekét. Ezért Japán modernizálódása kétségkívül egyik legnagyobb és döntő jelentőségű esemény a XIX. században.

Az ország azóta igen gyorsan megerősödött. 1894–95-ben egy rövid ideig tartó harcban megverte Kínát. Ekkor lepődtek meg először az európai nagyhatalmak s észrevették, hogy egy új nagyhatalom emelkedett ki a Csendes óceán hullámaiból. Anglia legelőször kapott észbe és már 1902-ben barátsági és szövetségi szerződést kötött Japánnal. Ennek a szerződésnek éle az Ázsiában szintén terjeszkedni akaró Oroszország ellen irányult. Tekintélye még nagyobb lett a távolkeleti szigetországnak, mikor a mandzsuriai mezőkön tönkreverte a cári Oroszországot.

Területe is egyre csak nagybodott: 1876-ban a Bonin, 1891-ben a Vulkán szigeteket szerezte meg; 1895-ben az övé lett Formosa, 1905-ben Sachalin déli része; 1905–10-ben rátette a kezét Koreára. A világháborút, amelybe az entente-hatalmak oldalán avatkozott be, felhasználta területi gyarapodásra. A békekötésben megkapta Mariana, Karolina és a Marshall szigeteket mint mandátumot. Mialatt Európa népei egymás gazdasági javait pusztították, Japán hatalmas ipart fejlesztett és igyekezett elfoglalni főleg az angol külkereskedelem elől a távolkeleti piacokat. Textilipara ma olyan erős, hogy komoly versenytársa az amerikaiak és az angolnak. A békekötések óta az 1914 előtt már megkezdett hatalmi politikát tudatosabban és nagyobb erővel folytatja és végső célja az ázsiai

hegemónia megszerzése. Ebben a törekvésében Japánnak természetes ellenfelei az Egyesült Államok, Nagybritannia és Oroszország, éppen ezért, most az új világháborúban a természetes szövetségesei, a tengelyhatalmak, amelyeknek az öt világörzse kiterjedő angol világhatalom megdöntése a céljuk.

Japán politikája főleg 1929 óta aktív és erősen támadó jellegű. Még aláírta meglehetősen kedvetlenül és a katonai körök rossz-szalása ellenére a Kellog-paktumot. Az Egyesült Államok és Nagybritannia ebben az időben még pacifista politikát folytattak abban a jámbor hiszemben, hogy a locarnói szellemben és a nemzetközi jogelvek szigorú szemmel tartásával és állandó hangoztatásával meg lehet alapozni a világékét. Ez a doktrínér-pacifista politika azóta csufosan megbukott. Japán ügyesen kihasználva a két angolszász nagyhatalom pacifizmusát, majd gazdasági bajait, minden alkalmat megragadott főleg arra, hogy Kína ügyeibe beavatkozzék. 1931-

ben (egy japán tiszt meggyilkolását ragadva meg ürügyül) megszállta Csingtau és Mukden városokat. Ezután pedig, nem törődve a Népszövetség tiltakozásával és kifogásaival, továbbhatolt északnak, Mandzsuria és nem sokára elszakította Kínától ezt a nagy kiterjedésű gazdag tartományt. A Népszövetség hasztalan követelte a japán csapatok kivonulását; Japán válasza az volt, hogy otthagya a genfi intézményt. 1933-ban a japánok a Dzsehol tartományt szállták meg.

Több mint három évvel ezelőtt, 1937 nyarán kezdődött meg a fegyveres összeütközés Kínával. Okot az összeütközésre az adott, hogy a Peking közelében gyakorlatozó japán katonákra a kínaiak rálöttek. Ezzel megkezdődött az azóta állandóan tartó hadüzenet nélküli háború. A japánok egy-kettőre elfoglalták Pekinget és nagy áldozatokkal megszállták az öt északkeleti tartományt. Kína azonban ellenállt, még pedig sokkal elszántabban és nagyobb erővel, mint azt az európai nagyhatalmak s maguk a japánok is gondolták. A nacionalizmus már Kínában is feléb-

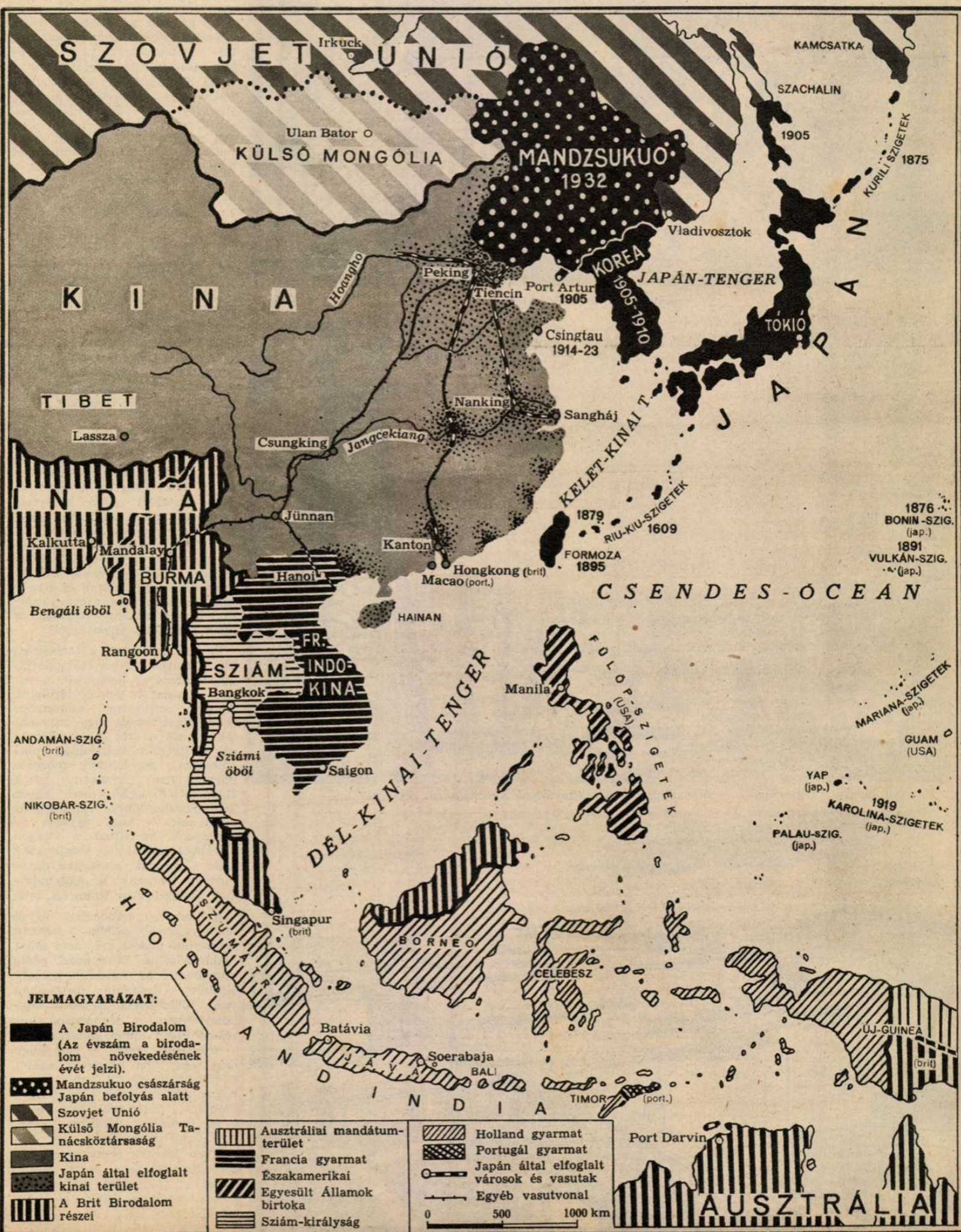
redt — még a világháború előtt —, azonkívül a japán terjeszkedést nem jószemmel néző nagyhatalmak: Amerika, Oroszország, Angolország azóta ellátják Kínát fegyverekkel és egyéb hadianyaggal. A mindkét részlől nagy veszteségekkel járó harc azóta megszakítás nélkül tovább folyik. Kína óriási nagy terület — körülbelül Európával egyenlő — lakossága több mint négyszázmillió és a kinaiban is megvan ugyanugy mint a japánban, a halálos elszántság. Kína, a történet tanulságai szerint, eddig minden ellenfelét önmagába semmisítette.

Japán azt követeli elsősorban Kínától, hogy teljesen szüntesse meg a Csangkaisek-féle nemzeti mozgalmat, azonkívül azt, hogy az egész kínai birodalom illeszkedjék bele a nagy japán életterbe, melynek az ázsiai kontinensen Mandzsuria és az új, most megszállt Indo-Kína tartomány a részei. A kínai kormány, amikor Tokióból ezt a felszólítást megkapta, még csak nem is válaszolt. Japánnak igen sok oka van a terjeszkedésre. Lakossága nagyon szapor: 1872-ben 33 millió japán élt a szigetországban; ma több mint 70 millió. És a szigetországnak csak egyötöd része alkalmas földművelésre. Szénben,

vasban s egyéb ipari nyersanyagban az ország nagyon szegény. Mandzsuria sűrűn lakott és települési területre nem alkalmas. Így tehát Japán expanzív politikára részben a gazdasági, részben pedig a népesedési okok készítetik. Nyíltan bevallott cél az ázsiai hegemónia megszerzése és az ázsiai Monroe-elv megvalósítása.

A berlini paktum aláírásakor a német és olasz lapok azt írták, hogy a tengelyhatalmak Európában akarnak új rendet teremteni s ugyanez a célja Ázsiában Japánnak. A burmai határ közeli megnyitása nagy és döntő jelentőségűnek ígérkezik. Burma, ez a hatalmas kiterjedésű angol gyarmatbirtok, nyugatról közvetlenül határos Kínával. Indokína megszállása után Angolország és az Egyesült Államok Burmában keresztül támogatják tovább Csangkaisek mozgalmát. Ezért a burmai határ megnyitásának napja kritikus nap lesz s el fog dőlni, megüzeni-e rögtön Japán a háborút Angolországnak. Ebben az esetben az új világháború ki fog terjedni a másik világtengerre, a Csendes óceánra is. A japán hadüzenet Angliának — Amerika magatartását is természetesen döntően befolyásolja.

Balla Antal.

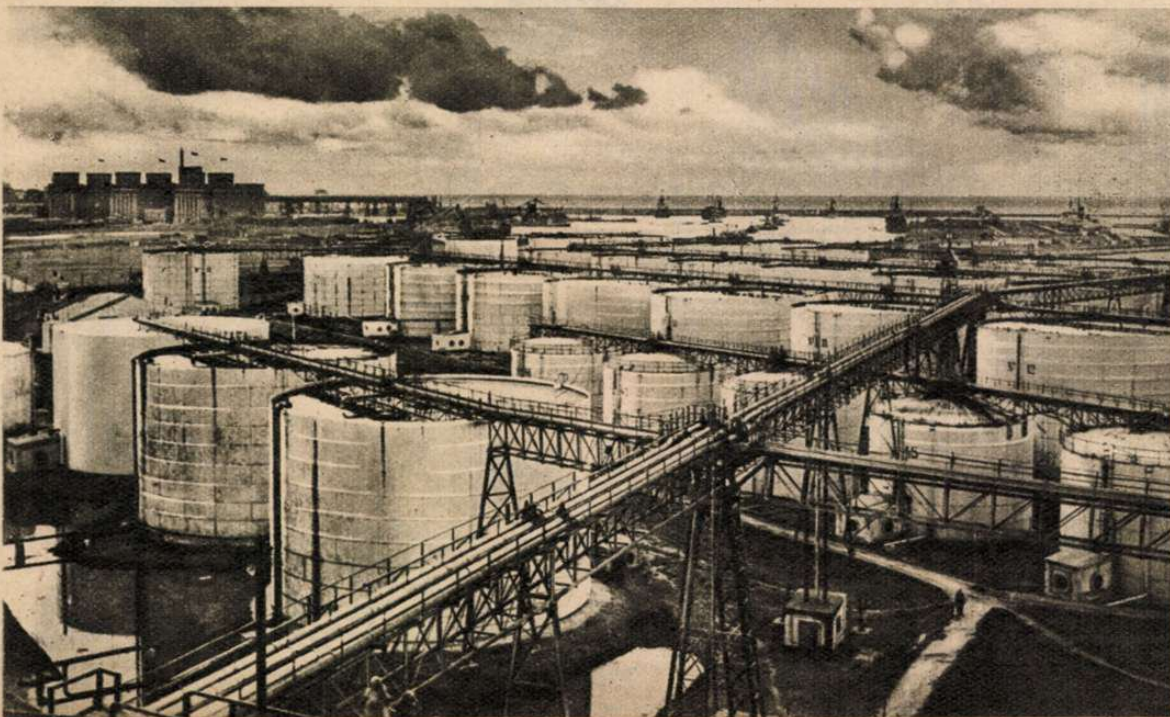
Románia fekete aranya

A romániai olajforrások vidéke.

A moreni fúrótornyok. — Alsó kép: óriási olajtartályok a constanzai olajkikötőben.

A mai Románia még a legutóbbi területrendezések után is nélkülözi a földrajzi egységet, a Kárpátok gerince Brassó mögött mint éles határvonal osztja ketté a hegyes vidéket a mögötte elterülő lapálytól. Ha az utas Brassóból indul Bukarest irányában, mintha alpesi tájakon járna, köröskörül hegyóriások, rengeteg erdőségek. Predeal — a romániai Kárpátoknak talán legszebb és legfestőibb pontja — valósággal olyan, mint valami svájci fürdőhely. Predealon túl Sinaja következik a természet minden vadregényes szépségével, arányai hatalmasok anélkül, hogy zordak vagy kietlenek lennének. Ettől kezdve azután egyre ritkulnak az erdők, összességben zsugorodnak a hegyek, az utas mögött maradnak a havasok ormai, már lankás dombok következnek és egyszerűen odaérkezik az ember abba az egészen új világba, amely olyannyira különbözik, lényében éppen úgy, mint külsőségeiben a Kárpátokon túli területtől; ez már a televény, termékeny lapály Romániának „Nagyalföldje”, a Havasalföld.

Végtelen síkság, amelynek földje zsiros és termékeny, a táj eleinte némileg emlékeztet a magyar Duna-Tisza-közére. Egy mást követik az elszórt tanyák, egyetlen utcába rendezendő házak sorakoznak faluvá, a földet gazdagon és buján érik a vetés. De ahogy az utas tovább megy előre, délkeleti irányban, Bukarest felé, egyre sötétebb színű, feketébb lesz a föld, a síkság színében és jellegében elkomorodik. A hirtelen változás okát már jelzik a távolságból azok a különös szerkezetek, amelyek mind szaporábban bukkannak elő a dombok mögött: a fúrótornyok. Ez itt már a román petroleumnak hazája, köröskörül komor, kopár és kietlen az anyaföld; a nyersolaj, amely átszivárog és hatásában köröskörül kiszugárzik, ugyszólván teljesen elpusztítja a vegetációt, megöli a növények életét.

Pedig semmiesetre sem lehet itt halálról beszélni, hiszen éppen ez az olajban itatott földterület a központja, életet adó lelke Romániának, a román államnak, a román gazdasági életnek. Nem véletlen, hogy az utóbbi időben egyre több szó esik ennek a balkáni országnak a Kárpátokon túli vidékéről, ahol Bukaresthez közel, nem távol az új Szovjet-ország határtól olyan kincseket rejt a feltárára váró föld, amelyekkel Európában nem sok ország dicsekedhetik el. Joggal nevezték el ezt a becses folyékony ásványt a román „fekete arany”-nak, hiszen ezen alapul és erre is épül fel az ország egész gazdasági rendszere, ez biztosítja az állam pénzügyi egyensúlyát.

Egyben pedig ez a természeti kincs avatja Európa szempontjából fontossá és jelentőssé a román államot és annak területét. Amikor politikusok, pénzemberek, közgazdászok vagy diplomáták kiejtik a szót, hogy: Románia — ilyenkor voltaképpen petroleumot gondolnak mögötte. Bármennyire termékeny is a Havasalföld, akármennyi egyéb kiaknáztatlan kincs van még az országnak — hogy egyebet ne mondjunk, bauxitban a világon legtöbbet termel —, mégis csak ezek a szondák, olajkutak, fúrótornyok vonzzák a nagyhatalmak érdeklődését Bukarest felé.

A korszerű háborúnak egyik leglényegesebb kelléke a benzin; petroleum nélkül ma nem lehet hadat viselni. Európában pedig ugyszólván az egyedüli komoly olajtelep Románia birtokában van, földrésznünk számára legkönnyebben, a legkevesbé körülményesen innen szerezhető be a szükséglet. Ezért is van, hogy még soha nem beszéltek annyit a román kérdésről, mint éppen napjainkban; hiszen Németország számára feltétlenül szükséges, hogy Romániát továbbra is zavartalanul megtartsa, mint beszerzési forrást; Németország ellenlétségei számára pedig misem volna kívánatosabb, minthogy a román olajnak útját elvágják Németország felé.

Ezek az olajtelepek, amelyek-

nek központja Ploesti, könnyen elérhető távolságban vannak a Szovjetország birodalmától. Éppen ezért lett olyan rendkívül nagy horderejű és jelentős siker a német diplomácia tevékenységében, amikor jóviszonyt teremtettek Moszkvával és elejét vették minden németellenes orosz próbálkozásnak. A mai időkben azonban a távolságok lényegesen kevesebb szerepet játszanak, hiszen a gyors- és hosszujáratu bombavetőrepülőgépek olyan területeket tudnak hatáskörükbe vonni, amelyenről azelőtt nem is álmodott volna az ember.

Németország tisztán látta, sőt időközben az irányba fordult román politika is önbeismerően tudomásul vette, hogy az ország katonai felkészületlenségében nem tudná önerejéből megfelelően védelmezni területét idegen hatalmak támadásai ellen. Németország hadviselésében mindig előrelátó volt és óvatosan számolt minden bekövetkező eshetőséggel. Eljőhet esetleg az a pillanat, amikor Anglia talán megpróbálja keleti támaszpontjainak egyikéről légi haderejével bombáztatni a román petroleumkutakat. Ez ellen védekezik már eleve is Németország, amikor elfogadta Románia felkérését és oktatócsoportokat küldött hozzájuk, hogy korszerű szintre emelje és kiképezze a védekezésre az ottani hadsereget.

Amint látjuk, az olaj és mindig az olaj az, amely Romániában és a Romániával kapcsolatos kérdésekben jelentőséggel bír. Az ország ötödik helyen áll a kőolajat kitermelő államok sorában. Az Egyesült Államok, Venezuela, Szovjetországnak és Irán előzik csupán meg. A román átlami bevételek 50 százaléka a petroleumkutat hozadékából ered. A külkereskedelmi mérlegben az ország összkivitelének 40—50 százaléka olaj. Azonban még így is szinte csak elenyésző töredékről lehet beszélni, ha arra gondolunk, hogy a meglévő kincsekből mit használt fel eddig az állam.

Hozzávetőlegesen 500.000 hektárra tehető az a terület, ahol olaj van. Ebből csak 150.000 hektárt aknáztak ki a legutóbbi idő-kig. Romániának nem volt elegendő saját pénze és tőkéje, hogy maga vegye kezébe a kutakat. Ezért rendszerré vált, hogy idegen tőkéket bíztak meg a kiaknázással; az utóbbi évtizedekben a termelő tőkének 95 százaléka idegen volt, angol, északamerikai, francia, holland és olasz.

A román gazdasági élet vezetői már az utóbbi években keservesen panaszkodtak, hogy az olajtermelés mértéke veszedelmesen hanyatlott. A technikai akadályok mellett megállapítható volt, hogy itt a demokratikus államok tudatos és tervszerű elorszásváltási kísérletéről volt szó, hiszen Franciaország és Anglia olajszükségletének alig öt százalékát fedezte Romániából, számukra tehát nem volt fontos a fokozottabb befektetés, ami amugyis nagyon költséges vállalkozás. A román olaj legelső felvevő piaca 1938-tól kezdve Németország volt, egyre inkább beigazolódott, hogy Romániának ez a természeti gazdagsága mindenekelőtt Németországnak, valamint Délkelet-Európának javát szolgálja. Az 1939-ik esztendő első kilenc hónapjában Olaszország és Délkelet-Európa a román olajtermelés 60 százalékát vásárolta fel.

Mindezek után nagyon is érthető volt, ha a németek már a háboru előtt is azon az állásponton voltak, hogy a távoli Anglia számára oly csekély jelentőségű a román olajtermelés, hogy azt lehetőleg ki kell venni az angol tőke hatásköréből, hiszen a gazdasági összefüggések Romániát sokkal inkább Németország és Délkelet-Európa gazdasági egységébe utalják. A mai román élet, amely mindenben alkalmazkodik a német elgondolásokhoz, új utakat nyitott meg a további fejlődés elé. Ettől az irányváltástól azt is reméli, hogy a jövőben jobban tudják majd kihasználni, feltárni és kamatoztatni gazdagságuknak létalapját, a kőolajat, ezt a folyékony, fekete aranyat.

11

Fehérgyarmat 5.2	E3	Gyékényes 2.6	B4	Ignéc 2.8	G2	Kemenesszentpéter 1.1 (Répcelak k.15)	B3	Kőszeg 8.5	A3
Fehérvárcsurgó 2.0 (Bodajk dk.3)	C3	Gyenesdiás 1.3 (Keszthely k.3)	B4	Igrici 1.2 (Mezőcsát é.5)	E3	Kémer 3.0 (Berettyószéplak é.8)	G3	Kötes 1.9 (Karád é.7)	B4
Fejérd 2.3	H4	Gyergyóalfalu 6.8	J4	Ikervár 2.3	A3	Kenderes 6.4	E3	Kőtegyán 2.7	F4
Feketeardó 2.1	H2	Gyergyócsomafalu 4.4 (Gyergyó- alfalu d.3)	J4	Iklad 1.1 (Aszód n.2)	D3	Kendilóna 1.1 (Kolozsborsó k.6)	H4	Kőtelek 3.5 (Tiszaródf. é.7)	E3
Feketenyeli 1.0 (Galánta dn.9)	B2	Gyergyóholló 1.6 (Gyergyótölgyes én.6)	J4	Iklad 1.8 (Marosvásárhely ék.12)	I4	Kenező 1.9 (Tokaj ék.11)	F2	Kőtelend 1.0 (Aphadia ék.8)	H4
Fel 1.6 (Uzsor é.9)	B2	Gyergyóremete 6.8	J4	Ilk 1.2 (Vásárosnamény n.9)	G2	Kercseliget 1.4 (Sásd é.9)	C4	Kővághórsz. 2.4 (Tapolca dk.12)	B4
Felcsút 1.9 (Bicske dn.5)	C3	Gyergyószentmiklós 10.9	J4	Iloba 1.0 (Zsinerváralja dk.6)	H3	Kerecke 3.1 (Kovácsréti é.4)	H2	Kővárhórsz. 1.1 (Nagysomkút én.7)	H3
Feled 1.3	E2	Gyergyótölgyes 3.9	J4	Ilonkujfal. 1.8 (Nagyszőlős é.8)	H2	Keresend 1.9 (Füzesabony é.7)	E3	Kővárremete 1.2 (Nagysomkút ék.7)	H3
Felőr 1.2 (Rettig k.4)	I3	Gyergyóújfalu 3.8 (Gyergyóalfalu dk.6)	J4	Ilosva 3.7	H2	Kerekgyháza 5.3 (Kecskemét n.14)	D4	Kővesliget 6.0 (Herincse k.8)	H2
Felpéc 1.4 (Tét k.6)	B3	Gyergyóvárhegy 2.3 (Maroshévíz dk.9)	J4	Illyetfalva 1.4 (Sepsiszentgyörgy d.7)	J5	Kerékteleki 1.1 (Kisbér n.6)	C3	Középbörgő 1.4 (Borgóprund é.1)	I3
Felsőbápa 6.8 (Nagybocsó é.5)	I3	Germely 1.5 (Felsőgalán ék.15)	C3	Imely 1.9 (Naszvad dk.3)	C3	Kerepes 3.2 (Gödöllő dn.5)	D3	Középpajta 1.3 (Bölgén ék.5)	J5
Felsőbánya 4.2	H3	Gyertyánliget 2.0 (Rahó n.9)	I2	Inke 2.0 (Vése n.7)	B4	Keresztelek 1.1 (Szilágysomlyó én.7)	G3	Középpajta 4.4 (Akasztalán ék.4)	H3
Felsőberekcső 1.6	H3	Gyimesfelsőlók 2.7 (Gyimesbükki dn.9)	K4	Inota 1.3 (Várpálota k.2)	C3	Keresztéspüspöki 1.5 (Mezőkövesd k.7)	E3	Középvíz 2.4 (Felsővíz n.2)	I3
Felsőbörgő 1.2 (Borgóprund é.2)	I3	Gyimesközéplek 4.9 (Gyimesbükki n.6)	K4	Ipolynyék 2.0 (Csáb dn.10)	D2	Kerlés 1.1 (Sajómagyaros n.5)	I3	Krásfalva 1.2 (Akasztalán ék.8)	H3
Felsőcsérnát 1.3 (Kézdivásár- hely dn.9)	K5	Gyoma 12.2	E4	Ipolypásztor 1.1 (Vámosmikola n.2)	C2	Kesztely 10.7	F2	Krasznahidvég 1.1 (Sarmaság dn.4)	G3
Felsődabas 1.1 (Gyón é.3)	D3	Gyömör 3.5	D3	Ipolyszakállós 1.2 (Vámosmikola é.4)	C3	Kesztely 10.7	F2	Krasznajász 1.1 (Kraszná ék.6)	G3
Feldebő 2.1 (Kál é.9)	E3	Gyömör 1.3 (Tét dk.4)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Krasznateres 1.1 (Kraszná ék.6)	G3
Felsődobos 4.1 (Abauzsántó n.7)	F4	Gyömrő 7.0	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Krasznaszentmiklós 1.0 (Nagy- károly dk.11)	G3
Felsőbudak 1.5 (Beszterce dk.14)	I3	Gyöngyös 21.3	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Krasznateres 1.4 (Királydaróc ék.7)	G3
Felsőegregy 1.1 (Alsóegregy dn.7)	H3	Gyöngyőshalász 2.0 (Gyöngyös d.4)	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kricsfalva 1.6 (Talaborfalva é.8)	H2
Felsőfernezely 1.3 (Alsófernezely é.6)	H3	Gyöngyösoroszli 1.3 (Gyöngyös én.4)	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kucsó 1.2 (Zsibó n.5)	H2
Felsőgalla 15.6	C3	Gyöngyőspata 3.1 (Apac k.7)	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kunbajta 3.1 (Bácsalmás dk.8)	D3
Felsőgöd 3.0 (Vác d.7)	D3	Gyöngyössolymos 2.7 (Göngyös é.3)	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kuncsorba 1.4 (Törökzentmiklós dk.11)	E3
Felsőhidegpatak 1.3 (Volóc ék.12)	H2	Gyöngyöstarján 2.6 (Gyöngyös én.4)	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kunhagyas 10.9	E3
Felsőillosva 1.7 (Felsőszőlős dk.11)	I3	Gyönk 3.2	D3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kunmadaras 7.9	E3
Felsőkálina 1.3 (Akasztalán k.2)	H3	Győr 50.9	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kunszentmárton 11.4	E3
Felsőmarác 1.1 (Csákánydoroszló dk.4)	A4	Győrköny 3.5 (Nagydorog ék.2)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kunszentmiklós 8.0	D3
Felsőméra 1.0 (Forró ék.6)	F2	Győrság 1.3 (Győrszentmárton é.3)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kunsziget 1.2 (Győr é.9)	B3
Felsőmocsolád 1.2 (Igal é.9)	B4	Győrsövényház 1.5 (Lébény é.4)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kurd 1.7 (Döbrök ék.5)	C4
Felsőnána 1.5 (Tevel ék.7)	C4	Győrszemere 2.1 (Tét ék.5)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kurtakeszi 1.3 (Komárom ék.10)	C3
Felsőnémet 2.5 (Eger é.4)	E3	Győrszentiván 5.4 (Győr k.7)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kustánszeg 1.0 (Nova é.11)	A4
Felsőnereszence 2.9 (Dombó n.9)	H2	Győrszentmárton 3.1	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kutas 1.5 (Nagybajom dn.7)	B4
Felsőnyék 1.8 (Szabadhidvég d.3)	C4	Győrtelek 1.3 (Mátészalka k.12)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kübekháza 2.0 (Szög dk.9)	E4
Felsőorok 1.2	J4	Győrzámoly 1.5 (Győr é.6)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3	Kürt 3.1	C3
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyula 25.2	F4	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyulafalu 2.4 (Zágón k.12)	K5	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyulaflórátó 1.5 (Veszprém ék.6)	B3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyulaháza 1.8 (Kisvárdá d.10)	G2	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyulaj 2.8 (Kocsola k.8)	C4	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyulakeszi 1.1 (Tapolca dk.3)	B4	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyulakuta 1.3 (Balavásár ék.5)	I4	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyulavári 4.1 (Gyula k.3)	F3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyűrő 1.0 (Vál ék.4)	C3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyümölcsénes 2.0 (Szilágysomlyó dn.16)	G3	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4	Gyüre 1.1 (Vásárosnamény é.5)	G2	Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		
Felsőörök 1.2 (Déda n.8)	I4			Irszák 7.4	F4	Kéthely 3.8 (Marcali é.6)	B3		

A Képes Vasárnap ételrecept-pályázata

A Képes Vasárnap ünnepi terjedelmű karácsonyi számában külön ajándékként egy teljes modern szakácskönyvet adunk a magyar hölgyközönségnek. A mai nehéz időkben különösen fontos a jó szakemberek által összeállított, megbízható, gyakorlati értékű szakácskönyv, mely utbaigazítja a magyar háziasszonyt: hogyan kell

takarékosan és mégis jól

főzni. A Képes Vasárnap karácsonyi szakácskönyve mindenkit megtanít arra, hogyan kell a nyersanyagok drágulása, hiánya mellett a zsír és cukorkorlátozás idején is változatosan, ízletes és tápláló ételekkel összeállítani a jó polgári étrendet. A korszerű konyhaművészet kincseitára lesz a

Képes Vasárnap karácsonyi szakácskönyve

mely a legkitűnőbb szakácmesterek évtizedes tapasztalatainak eredményeit foglalja össze.

Hogy ezt a szakácskönyvet minél tökéletesebbé tegyük, felhívjuk az egész magyar hölgyközönséget, vegyen részt munkánkban.

Ételrecept-pályázatot

hirdetünk, melyen a Képes Vasárnap minden olvasója résztvehet. Pályázni lehet már egy ételrecept beküldésével is. Természetesen a pályázaton csak olyan ételreceptekkel lehet résztvenni, amelyek eddig még sehol meg nem jelentek.

A magyar háziasszony hagyományosan kitűnő mestere a szakásművészetnek. Mindenki őriz egy-két jól kipróbált ételreceptet, mindenkinek vannak érdekes, egyéni kreációi. Sült, torta, tészta, leves, körités, mártás — ki győzné felsorolni a sok jót, ami egy háziasszonynak eszébe juthat. Ezeket az eddig még sehol meg nem jelent ételrecepteket is közkinccsé akarjuk tenni

a K. V. karácsonyi szakácskönyvében.

A beküldendő ételreceptekkel kapcsolatban csak egy kérdésünk van: pályázóink gondoljanak arra, hogy szakácskönyvünk a legszélesebb rétegek számára készül és gondoljanak azokra a speciális nehézségekre, amiket a zsír- és cukorkorlátozás és a tejszín hiánya jelent a mai napokban.

Szakácskönyvünkben megtalálják az olvasó az olcsón előállítható ételek mellett drágább, ünnepi ételek receptjeit is: a modern konyhaművészet teljes anyagát tartalmazza a K. V. új szakácskönyve. De különös súlyt helyezünk arra, hogy elsősorban a mai gazdasági vi-

szonyoknak, a mai időszerű követelményeknek megfelelő utbaigazításokat kapjon Szakácskönyvünk a magyar háziasszony.

A pályázat feltételei:

1. A pályázaton résztvehet a K. V. minden olvasója.

2. A pályázat a mai nappal kezdődik és 1940 november 1-én jár le. A pályázatokat jól olvasható írással, vagy gépirással kell a K. V. szerkesztőségébe beküldeni. A határidő lejártá után érkező pályázatokat nem vehetjük figyelembe. Kérjük pályázóinkat, hogy a beküldött borítékra írják rá az „Ételrecept-pályázat” megjelölést.

Minden pályázót arra kérünk, jelezze levelében, hogy pályázatát közzététel esetén nevével kívánja-e jegyezni, vagy valamely álnévvel, esetleg név nélkül kívánja megjelölni.

3. A pályamű beküldésével jogot nyerünk arra, hogy azt tekintet nélkül, hogy a beküldött ételrecept díjat nyert-e vagy sem, karácsonyi új szakácskönyvünkben díjmentesen közölhessük.

4. Amennyiben a bíráló-bizottság több pályaművet ítél egyenlő rangúnak, jogában áll sorsolás útján dönteni a díj kiadása iránt.

5. A legjobb ételreceptek beküldői között

tíz értékes jutalmat

osztunk ki. A jutalmak jegyzékét jövő számunkban közöljük. A legfigyelemreméltóbb pályaművek beküldői elismerő díszoklevelet is kapnak a K. V. szerkesztőségétől.

A díjnyertesek névsorát a K. V. karácsonyi számában fogjuk közölni.

A pályázat bíráló-bizottságát a legkiválóbb szakemberekből állítottuk össze.

Az ételek bemutatása

A főváros legelőkelőbb éttermei örömmel vállalkoztak arra, hogy a pályázat legkitűnőbb receptjeit elkészítik és a K. V. Szakácskönyvének díjnyertes ételeit bemutatják a nagyközönségnek. A K. V. esetről esetre be fogja jelenteni, hogy melyik vendéglőben, mikor és milyen ételsort fognak az illető vendéglő közönségének bemutatni.

K O N Y H A

(ERDÉLYI ÉTELEK.)

Erdélyi husoskifli.

30 dkg lisztből, 25 dkg vajból, 4 tojássárgájából, kanál cukorból, csöpp sóból s 2 deka élesztőből jól kikevert tésztát készítünk. Mikor hólyagos, ¼ kg darált füstölthust vagy sonkát keverünk bele és a 4 tojásnak habját. Ha jól megkelt, kisodorjuk, fánk-szúróval kiszurjuk és tojássárgájából, finomra vágott tárkonylevélből készült péppel bekenve, kiflikét formálunk belőle. Kis kelés után megsütjük. Vigyázzunk rá, hogy ki ne száradjon.

Ikrás káposzta.

¼ kg apróra vágott füstölt-szalonna zsírjában egy hagymát aransárgára pirítunk. Egy evőkanál paprikát, 1 deci paradicsomot, 1 gerezd zuzott fokhagymát, késhegynyi majorannát teszünk be és belerakjuk a nem tulságosan savanyított káposztát. Puhára pároljuk. Körülbelül félkiló pontyikrát megsózva, egy tűzálló edénybe lerakunk soronként a káposztával (a teteje káposzta legyen), leöntjük 1 deci almaborral, 4 deci tejjel és addig sütjük, míg az ikra megpuhul.

Erdélyi saláta.

A husos, vastag paprikákat a tűzhely szélén megsütjük. Hideg vízbe mártva, bőrét lehuzzuk, nagy szeletekre vágjuk s boracet, pici fokhagyma, só s cukor forralt keverékével leöntjük. Pár órán át állni hagyjuk. Tálaláskor metélőhagymával is meghinthetjük és szalonnából sült kakastrarajakat adunk mellé.

Kürtöskalács.

5 tojás sárgáját, 8 dkg vajat, 2 kanál cukrot, 3 deka tejbe áztatott élesztőt, pici sót, 1 liter lisztet elkeverünk kb. két és féldeci langyos tejjel. Jól kidolgozva, langyos helyen kelni hagyjuk s kinyújtva, 2 ujjnyi széles hosszú szalagokra vagdaljuk. A hozzávaló dorongot vagy egy vékonyabb nyújtófát olvasztott vajjal megkenjük s rátekerjük a tészta-szalagokat. A tésztát is jól megkenjük olvasztott vajjal, durván tört cukorral, tisztított mandulával megszórjuk s nyílt tűzön, páráz fölött, folyton forgatva, szép pirosra sütjük. Lehet sütőben is sütni, de ha félig sült, akkor újra kenjük be olvasztott vajjal.

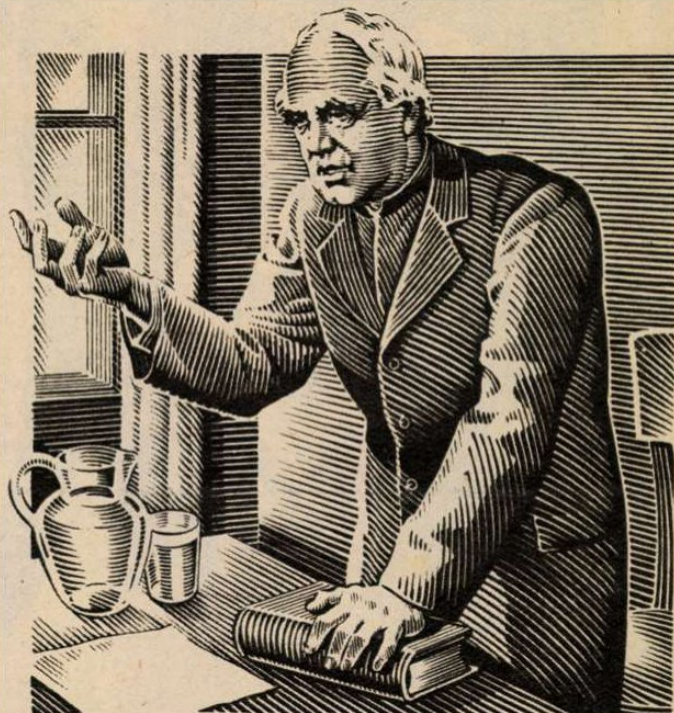
Tárkonyos bárány.

A bárányt apró darabokra vágjuk, zöldséggel felforraljuk, só, tárkonyt teszünk bele, puhára főzzük s világos rántással beártyjuk. Tálaláskor a tálban tojássárgáját és tejfölt keverünk el és arra öntjük forrón. Ha nincs bárány, borjuhussal is készíthetjük.

Székely mézespogácsa.

Félliter rozslisztet elkeverünk 4 kanál forró mézzel s 4 egész tojást, 1 sárgáját, késhegynyi törött szegfűszeget és fahéjat, egy citrom reszelt héját, 1 kávéskanál szódaicarbónát adunk bele. Jól kidolgozva, késfokvastagságra nyújtjuk, pogácsaszaggatóval kiszurva, mindegyikre egy fél hámozott mandulát teszünk. Megkent tepsin sütjük. Pár napig kemény, de utána nagyon jó.

Kneipp emlékének!

„Elsősorban

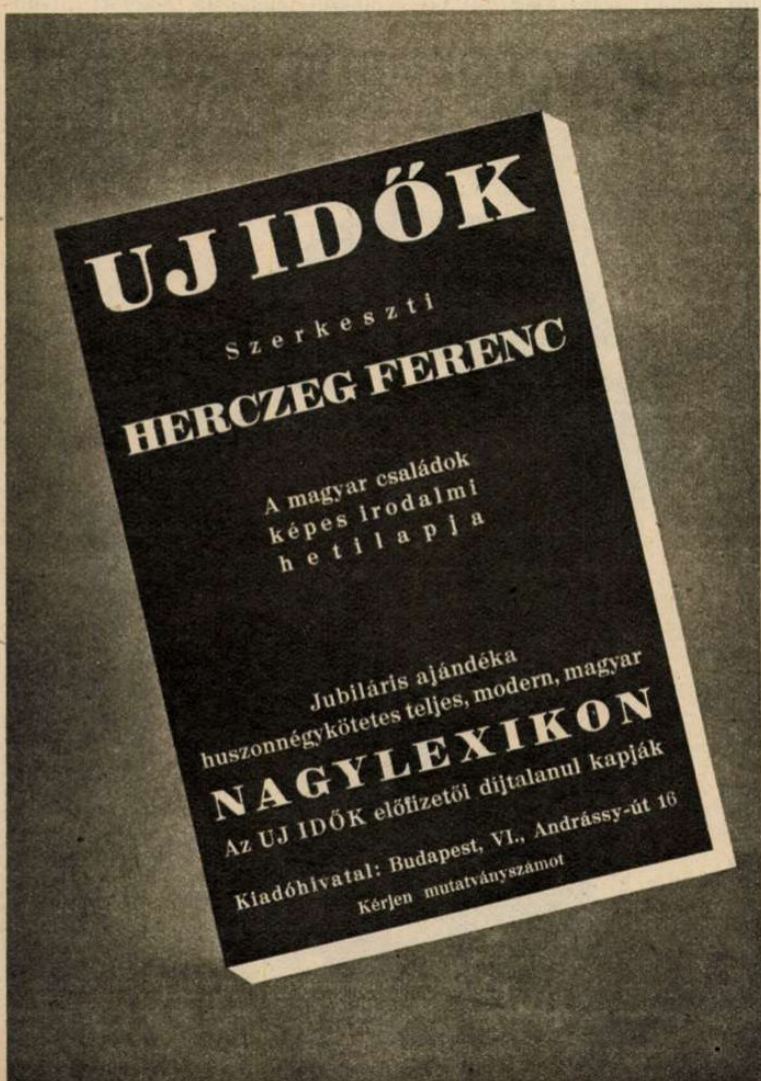
az egészséges, tápláló és frissítő reggeli szolgálja leginkább az emberiség javát» hangoztatta Kneipp mindig újra és újra előadásai alkalmával a zsúfolt termék közönsége előtt. Ezt ismételtette folyvást az egészséges és természetes életmód hirdetője és tanítómestere, a mi nagy Kneippünk.

A reggelihez, mondotta, tápláló és erőteljes kenyér kell, amely héjastól megőrölt kenyérmagból sült, melyben annak minden zamatja és íze benne van.

De ezt a kenyeret egészséges és ízletes itallal együtt kell fogyasztanunk! Ez is kenyérmagvakból készüljön! És pedig hámozatlan, teljes keményítőtartalmukkal, egészséges, ízletes és édes malátává változott árpaszemekből, melyeket héjastól duzzasztottak, pörköltek, szép aranyosbarnára pirítottak és amelyeket még karamellizáltak, zamatossítottak és impregnáltak is.

Ez az ital a Kneipp malátakávé melyet Kneipp maga adott élete művének legszebb koronájaként az emberiségnek. Ez a mi második folyékony kenyérünk, jóízű egészséges és erőt adó kenyér a kávécsészében. Százezren hallották őt annakidején. Az emberek milliói követik ma az ő tanításait és isszák az ő híres Kneipp malátakávé-ját. És pedig nemcsak reggelire!

Igyunk **Kneipp malátakávé!**
Ezt Kneipp maga adta az emberiségnek.

Vasárnap délből a kéményseprők diszszakasza állt őrséget a Szabadság-téri Országzászlónál. Baloldalon: kéményseprők gyermekei viszik a koszorút. Jobboldalon: tisztelgés az Országzászló előtt.

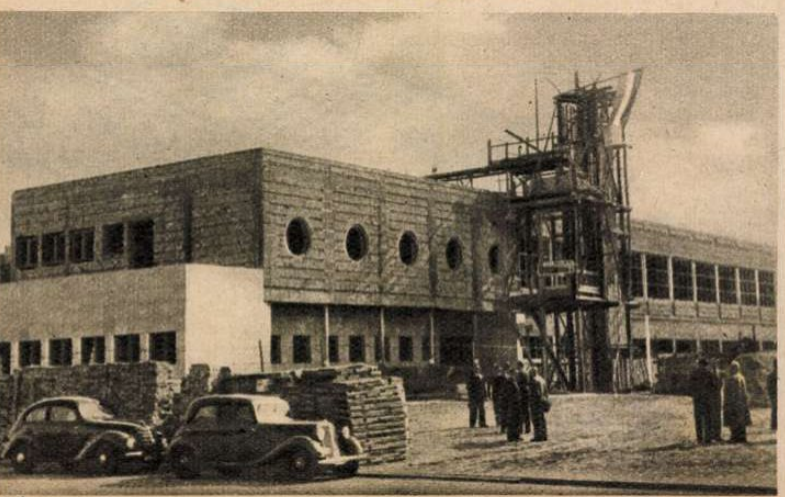
Szegheő István min. tanácsos a kereskedelmi miniszter képviseletében Marosvásárhelyen megnyitja az erdélyi légipostajáratot. Az előtérben: vitéz Vida Gyula és Alszászy Kálmán tábornokok.

Konek Emil titkos tanácsos, ny. altengernagy megkoszorúzza a Horthy Miklós-hídon elhelyezett tengerész-emlékművet.

A kolozsvári Erdélyi válogatott-Ferencvárosi labdarugómérkőzés előtt a labdarugók megkoszorúzzák a Mátyás-szobrot. — Alsó kép: az épülő sportcsarnok bokrétaünnepélye.

MINIATÜRÖK

Schuster Konstantin (1817—1899)

váci püspök igen könyörületesszívű ember volt és a jótékony-ságot, ahol csak lehetett, gyakorolta. Egyszer befolyásos oldalról figyelmébe ajánlottak egy előkelő származású, de teljesen elszegényedett családot. A protektorok különösen kiemelték, hogy afféle titkos szegényekről van szó, akiken finom tapintattal kell segíteni, hogy meg ne sértődjenek valahogy. A püspök a kegyes presszó következetes szorongatásai belefáradva, végre elküldte titkáráat ahhoz a szegény, de büszke családhoz, mely-lyel olyan csínján kellett bánni.

A titkár, úgy látszik, nem hozta meg a kívánt felvilágosítást, mert a püspök egyik sétája közben egészen váratlanul betoppant ahhoz, aki annyi nemes önértéssel viselte a nyomorúságot.

El lehet képzelni a család örömteljes meglepetését. Öngyásága, a három házikisasszony mamája, alig ért rá, hogy szobájába fusson és sebtiben magára vegyen egy divatos selyemruhát. Azután a leányok tüntek el egyenként, hogy nemsokára együtt, elegánsan felöltözve megjelenjenek. A püspök pedig érdeklődéssel nézett körül a lakásban. Kedves leereszkedése, udvariassága nem ismert határt. Egyenként bókot mondott a leányok szép fehér kezecskéire. A familia végtelenül el volt ragadtatva. És amikor a püspök azzal az ígérettel távozott, hogy „csak bízzák rá, ő majd intézkedik”, a kisasszonyok tapsolva ugráltak a szobában és örömkönnyekeztak a mama.

Másnap csakugyan egy püspöki szekér fordult be az udvarba. Sikoltozva rohantak ki eléje a leányok. A mama nem tudta hamarjában, hogy mi történt. Egy jókora láda feküdt a kocsin. A nők pirultak és sápadoztak az izgatott várakozástól.

Végre a kocsi vállára kapta és bevitte a szobába a ládát. Szinte görnyedt alatta, olyan nehéz volt. Kapott is bőséges borra-ralót a nagyságos asszonytól. Összeszedték az utolsó hatosokat. Kell is már ezentúl!

A hölgyek lélekzetüket visszafojtva álltak körül a cselédet, aki baltával fészegette föl a láda tetejét. Végre... egy reccsenés... fölpattan a fődél... és — és a mama nagyot sikoltva, ájultan rogy a kanapéra. Utána ájulnak a kisasszonyok is...

A ládában egy varrógép volt.

Viktória (1819—1901)

angol királynő egyszer lord Chesterfielddel beszélgetett, aki azt állította, hogy a franciák udvariasabbak, mint az angolok. A királynő ezt tagadta, mire a lord megjegyezte:

— De, felség, hiszen az angolok maguk is beismerik ezt.

— Eppen ez bizonyítja azt, hogy az angolok udvariasabbak, — viszonzá a szellemes királynő.

II. Vilmos

német császár egy alkalommal Boroszlóban egy kiállítás ünnepélyes megnyitására vett részt. Az ünnepség alatt többek között bemutatott neki egy ifjút is, aki Theodor Körner, a híres költő családjának leszármazottja volt. A császár így szólt az ifjuhoz:

— Természetesen önt is Theodornak keresztelték.

— Nem, felség, — felelte a kérdezett. — Sajnos, én csak Vilmos vagyok.

A császár mosolyogva, de nyilván nem nagyon elégedetten távozott.

*

Catulle Mendès (1841—1909)

francia költő és kritikus egy alkalommal néhány barátjával kirándult Elba szigetére. Ekkor történt meg velük az alábbi furcsa eset:

Catulle Mendès és barátai elutazásuk előtt a következő táviratot küldték a francia konzulnak Porto Ferrajóba, Napoleon egykori székhelyére:

„Catulle Mendès és barátai üdvözlétüket küldik a francia konzulnak és tudatják vele, hogy a jövő hét szerdáján megérkeznek.”

A párisiak meg is érkeztek, de a kikötőben francia konzult nem találtak, de annál több koldust. A kirándulók kissé csalódottan mentek szállójukba. Másnap reggel alighogy fölébredtek, rendkívül zuhlott külsejű, toprongyos, pálincaszagu, kétes alak tett náluk látogatást.

Mendès a zsebébe nyúlt s fél-

frankos pénzdarabot akart adni a gyanús idegennek. De a rongyos ruházatu férfiú szinte napoleoni kézmozdulattal utasította vissza a pénzt s büszkén, de rettentetes franciasággal mondta:

— En lenni Franciaország al-konzulja.

Általános csodálkozás a párisiak részéről.

— En fuvaros is lenni, — dicselkedett tovább Franciaország diplomatája.

— Valóban megható — szölt most Mendès —, de hol van a konzul?

— A konzul nem jöhetett el. Egyáltalán nem tud járni, amióta az a szerencsétlenség történt vele.

— Miféle szerencsétlenség? — érdeklődtek a tudatlan párisiak.

— Hát amikor vittém a konzult és fölfordult a kocsi.

— Igazán sajnálatos, hogy a konzul még nem gyógyult föl... S mikor történt ez a kellemetlen eset?

— Huszonhat éve. De ha kívánják a nagyságos urak, én szolgálatukra állhatok.

— Akkor igazán leköteleznie bennünket, ha megmutatná mindenekelőtt azokat a dolgokat, amelyek Napoleonra emlékeztetnek.

— Napoleon?... Igazán sajná-lom, de ezt a Napoleont nem ismerem. Hanem mingyárt utána nézek.

Franciaország al-konzulja erre Baedekert vett elő zsebéből s olaszul felolvasta, hogy ki is volt Napoleon és mit keresett Elba szigetén.

Jön a hideg! „Olimpia” márkás kapucni
MELEG CSINOS DIVATOS

Mössmer

vászon,
fehérmű,
kelengye
BUDAPEST
IV., VÁCI-UTCA 1. SZ.

Egy hajtasra

értékes vitaminokat,
fél napi munkához
elegendő energiát

vesz magához egy csésze Ovomaltine-val.

Világhírű egyetemi intézetekben végzett kísérletek igazolták, hogy

1. az Ovomaltine a szív-működést előnyösen befolyásolja,
2. Ovomaltine hatása alatt fokozott munkateljesítményre sem csökken a szervezet erő-tartaléka.

E kísérleti eredmények azt mutatják, hogy az Ovomaltine az izomerő csorbitatlan fenntartásához és a szív-működés zavartalan folytonosságához segít, ami pedig egészségesekre és betegeknek nézve egyaránt elsőrangú fontossággal bír.

OVOMALTINE

a táperő és vitaminok dus tárháza.

Napi használata csak fillérekké kerül.

Ara a doboz nagysága szerint P 1.25, P 2.50, P 4.50. — Minden dobozban 8-10% visszatérítési szelvény.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Zeneimádó. Azt kérdezi, mit „illik tudnia” Bach Sebestyénről, ha már zenéje annyira lelkesíti? Mindenekelőtt azt, hogy a barokk-korban — a 18-ik század első felében — ő a vallásos lírai zene vezérégyénisége. Lipcsében élt, ahol a Tamás-templom orgonistája és karmestere volt és mint zeneszerző, kimeríti a német barokk-zene teljes formakészletét. Így szerzett főként oratóriumokat, kantátákat, szvitteket, szonátákat, fugákat és korálváltozatokat. Művei oly mélyek s egyben oly mágikus erőit sugároznak ki, hogy Beethoven, ki Bachot érezte minden zene csúcspontjának, azt mondta róla: „Nicht Bach, sondern Meer sollte er heißen.” A szó, hogy „Bach” ugyanis — ha nem tudná — patákok jelent. Tehát nem „paták” illik rá, hanem „tenger” — vélte Beethoven: elem és végtelenség ezen a földünkön.

Babonás. Miért hiszik — kérdezi —, hogy a tarka ló látása szerencsét hoz? Valószínűleg azért, mert ősidőkben, eredetileg, korcs ivadéknak tartották a tarka állatokat. A tarka csikót a csikós, a tarka borjút a gulyás, a foltos bárányt a juhász kapta meg. Ez volt az ő szerencséje... nem a birtokosé, hanem a népé. Innen ered a hiedelem, hogy aki tarka lovat lát, szerencséje lesz. — A tükör pedig szintén ősidőktől „jelent” titokzatos dolgokat. Tükört ne kapjunk és ne adjunk ajándékba, tartja a babona, tükört csak venni szabad, mert a kapott és adott tükör balszerencsét hoz. A tükör mögött — véli a babona — rejtőzik az ember saját jószelleme s ezért éri „baj és bánat”, ha tükrét összezuza, eltöri. Vannak olyan körülmények, tartja továbbá a népies hit —, amelyek között a leány, ha belenéz tükrébe, meglátja feje mellett jövődöbelijét arcát... Természetes, hogy „nagy baj”, ha a tükör eltörik, mert akkor nincs lehetőség rá, hogy meglássa vőlegényét — vagyis akkor nem mehet... hét esztendeig férjhez. Miért épp hét esztendeig? Heten

vannak a gonoszok. Hét rosszindulatú esztendő virrad rá: büntetésül a tükör eltöréséért... De tovább fűzni ezeket a misztikus magyarázatokat mi sem tudjuk. Ehhez magát a népleket kellene elemezni a babonák keletkezése s rétegződése szempontjából.

Három a kislány. Bármennyire „fáj is a szíve”, ha délutánonként leckéhez kell tessékelní három iskolás kislányát, mégsem lehet ez másképpen gyermekek életében. Mert kell ám az a műveltség, amit az iskolában tanulnak s ami amugy sem lehet elegendő: későbbi években ezt még mindig ki kell bővíteni. De az sem árt a kislányoknak, ha nincsenek minden iskolán kívüli idejükben egy szobában és szorosan együtt a felnőttekkel. A felnőttek mindenféle megbeszélőnivalója nem tartozik rájuk, koravénna teszi őket, elveszi a gyermeki gondolkodás játékoságát, gyanútlanágát, sajátos jellegét. Ezért is nyugodtan terelje őket vissza lecke-tanulás, majd játékos idején a gyermekszobába, ahelyett, hogy ott táboroznának a felnőttek s anya vendégei körül.

Sürgös tanács. Leveléből az a benyomásunk a leírt emberről, hogy számító, ravasz ember. Figyelembe vette levélírónk érzelmisségét — bizonyos fokig ez jól is esett neki —, de főként felhasználta s további hasznát vár tőle. Természetesen, tisztában van azzal, hogy — mint férfi — meghódította és most igyekszik hajlandóságát olyan fókig megtartani, hogy továbbra is megmaradjon fizető betegének. Mint nőnek azonban ne legyenek vele szemben továbbra igényei, reményei és jogai. Hideg kacérság ez, bizony, abban az esetben is, ha férfi él vele — s a legkevésbé erkölcsös fegyver, ha éppenséggel orvos használja. Azt tanácsoljuk: ebben az esetben tisztán csak azzal törődjék, hogyan jár jobban saját érzésvilága szempontjából. Kerülje az illető társaságát és menjen más orvoshoz — még akkor is, ha ez eleinte nehezebbre esne. Ne adjon neki nászajándékot — általában: semmiféle figyelmességét nem érdemli meg. Lássá végrehalására tisztán, hogy az illető csunya szerepet játszott az életében és ezért megérdemli, hogy törölje ismerősei sorából. Annyi nagyszerű, emberséges, jellemes és megbízható orvost találhat, az orvosok között annyi kitűnő ember akad. Miért gyógykezeltesse magát olyannal, akinek különös jellemtelen szereplése életében csak csalódást, szomorúságot hozott s a kihasználtság érzését keltette fel levélírónkban? Tanácsoljuk, hogy ezt az egész ügyet végérvényesen és örökre zárja le — az éppen aktuális esküvővel.

**Hölgyek
jelszava:**

Selyem és szövet
vászon és kelengye
Olcsón kapható
ezt el ne felejtse

Klein Antal
divatházában, Király-utca 49.
A Terézvárosi templomnál.

MINDIG
A JÓL
BEVÁLT

ODOLO

FOGPÉPET
HASZNÁLOM

Az Ártellenőrzés Országos Kormánybizottsága által megállapított

új árak: Nagy tubus P 1.15
Eredeti tubus P —.74

ALCAZAR

Nagy idők,
halhatatlan hősök
felejtethetetlen filmje!

Csodálkozva olvasta
a világ! Ámulva látja
majd a moziközönség!

ALCAZAR

ALCAZAR

Szerelmes hősök!
Hősi szerelmek!

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes
VÁNCZA kincses receptkönyv.
Ingyen küldi a VÁNCZA-GYÁR
Budapest, 10-es posta.

VÁNCZA
sütőpor

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66
67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88
89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99
100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110

VIZSZINTES SOROK:

1. A „Hajduk” fejedeleme.
12. Paripaszin.
13. A történelem kezdetéről való.
14. Bákó ikerszáva.
16. A francia forradalom második jelszáva.
17. a szítán: észrevenni a turpisságot.
19. Párpára.
20. Algiri kikötő.
22. Trója görög neve.
23. Erkölcscsikkel megáldott.
24. Egi tétpont.
27. Eteit izesit.
28. Szultáni rendelet.
31. Nagy foszfortartalmú ásvány.
33. Európai nemzet.
35. Szarmata lovasnép Attila korában.
36. A bizmut vegyjele.
37. Kocka —

- latinul.
39. Leszármazott.
41. V. T.
42. A nyáj hajléka.
44. Szoknya.
46. Ivlámpa sarkai közt ragyog.
48. Hibásan beszél.
50. Himálat.
52. Arabia.
53. Vezet.
55. Az egyház nyelve.
58. Rádió utján közvetit.
59. Római isten.
61. Középkori francia királyság.
63. Telefonon valami nehéz nevet pontosan bemond.
64. Szilícium, kén és oxigén.
65. Török.
67. Skandináv hölgyneve.
68. Nyíró József regénye.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. János vitéz utitársa és csatlósa.
2. Soklyuku fuvós-

hangszer. 3. Frissítő hatásu, tropikus dió. 4. Jugoszláv vas-utí határváros Murakeresztur után. 5. A kérelem. 6. En — olaszul. 7. Célzás. 8. Legyen — latinul. 9. Délafrikai folyó. 10. Ténylegesít. 11. Enyhe figyelmeztetés. 12. A lelki rablás befejeződése. 15. Az idők jelmondata. 18. A lithium és szilícium vegyjele. 21. Pozitív sark. 23. Ilyen alkohol a bors-szesz. 25. Elbeszélő költészet. 26. Olasz férfinév. 29. Európai határfolyam. 30. Bibliai szent király. 32. Ital. 34. A nátrium és fluor vegyjele. 38. Ilyen vegyület a szodabikarbona és a kőszó is. 40. Keskeny nyílást. 43. Arra a helyre helyez. 45. Angol női név. 47. Mexikói félsziget. 49. Vajda János szerelmi költeményeinek hősnője. 51. Vesszőcsomó. 54. Idegyökre-rezik. 56. Dallam. 57. Priamos nagyapja, Trója alapítója. 59. Vágá. 60. Tavasz hajtas. 62. Barnás ruhaszínnyalat. 66. Személyes-névmás.

Megfejtésül beküldendők a vízszintes 1. és 68., valamint a függőleges 12. és 15. számú szavak.

Szórejtvények

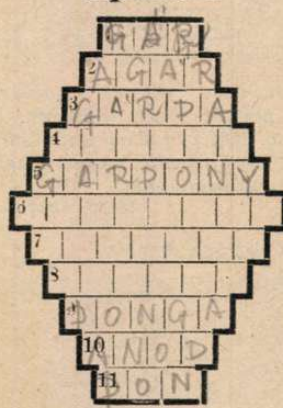
1.

POKRÓC POKRÓC Ó = É
LAT U = E

2.

Ö Ö Ö = E
Ö CIMNÁZIUM Ö
Ö Ö

Építődsi

Minden szó betűi szerepelnek a következő szóban egy új betűvel gyarapítva. A középső sortól szavanként egy betűt elveszünk.

Meghatározások: 1. Dölyf. 2. Vadász. 3. Testőrség. 4. Ruhadarab. 5. Itt született Gárdonyi Géza. 6. Keleten a követségek tolmácsa; arab vezető és kísérő. 7. Betűtípus a borgis és cicero között. 8. Abesszin szent város a Tanától északra. 9. Hordófa. 10. Pozitív sarok. 11. Orosz folyó.

Megfejtésül beküldendők a 4., 5., 6., 7. és 8. számú szavak.

Szópárlánc.

FEL, MERLEG, BOR, PÁLYA, LÁNC, FEJTŐ, KÉPES, MU, HID, SELYEM, KORCSOLYA, HERNYÓ, ALOM.

Fenti szavakból képezzünk egy tucat összefüggő szó párt olyképpen, hogy minden szó-

pár második szava a következő szó pár első szava legyen. Az első szó pár hamis ital.

„ERE”-lépeső

1. ERE
2. ERE
3. ERE
4. ERE
5. ERE
6. ERE

Meghatározások: 1. A művelet célja. 2. Olasz király, akit a portyázó magyarok a Brenta mellett legyőztek. 3. Csokoládégyáráról ismert zempléni község. 4. Dühösített. 5. Szemerkél az eső. 6. Beszélgetés.

Gyarapítás.

1. GYA
2. GYA
3. GYA
4. GYA
5. GYA
6. GYA
7. GYA

Meghatározások: 1. Vaddisznófog. 2. Híres cigányprímás. 3. Gum. 4. Magyar vezér Konstantin görög császár szerint. 5. A család hatóanyaga. 6. Ima ez az „üdvözlét”. 7. A gélencsér anyaga.

A Képes Vasárnap 1940 október 6-i számában megjelent rejtvények helyes megfejtői közül jutalmat nyertek a következők:

Bencze Lilla, Baja. Bibók László, Eger. Özv. dr. Bujkovszky Gusztáv, Székesfehérvár. Dancs Mihály, Kecskemét. Kremzow Frigyes, Békéscsaba. Makay Gyuláné, Bpest, II. Vitéz-u. 15/a. Márfalvy Alice, Bpest, VII. Erzsébet-körút 20. III. 15. Nagy József, Eger. Pataky Ferenc, Bpest,

- IV. 9. Polgár Kató, Bpest, XI., Krus-pér-u. 5., fszt. 3. Rózsa Tamásné, Bpest, IX., Gabona-u. 7., II. 2. Szánthó Ottília, Bpest, XIV., Nürnberg-u. 29. III. 3. Tenkey Sándor, Nagyvárad. Dr. Vittek Istvánné, Bpest, XII., Kékgolyó-u. 8.

Megfejtések

az 1940 október 13-i számból:

Keresztrejtvény:

PEDIGRÉ CSEKK CÁR ALÁZÁS KÖZLŐ BURA RAVEL FINIS VARUS AKI IRAN VITÁLIS VADÓC ROHAM CDE K AD Z MAZARIN W ZÉ N BOT D U T VITÁS TANUK APA SINOPE BOL RÉSZTVEZ KOS IDOMAR EME ZÁDOR VIGAN N A C RUD A AT C JOHNSON D HL K SAS VANEL CAPET PADISAH POLA ÁRA KOJAC LODEN DÜRER APAM GITÁR LIPARI SET VASAL TOXINOK

Haj-rejtvény: 1. Hajsza. 2. Hajzat. 3. Hajút. 4. Hajdan. 5. Hajdon = SZÓDA.

Névjegy: Kocsmáros. Idegen - szóval: Prosperál, Oktroj, Lokális, Iniciativa, Turné, Illuzió, Krónikás, Agrár = POLITIKA.

Göztől a fág: Gép, Bér, Erő, Baba, Akasztó.

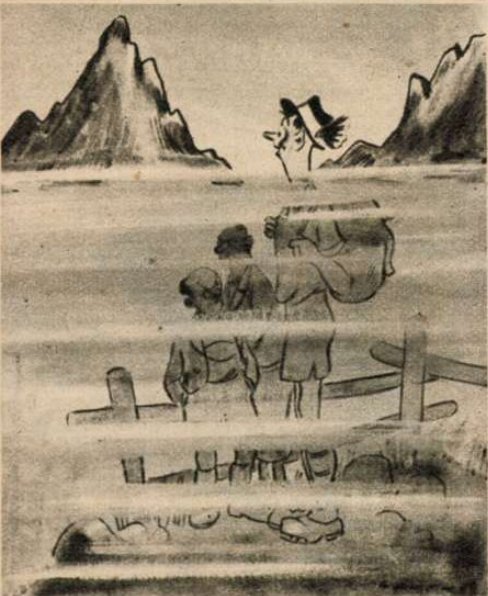
AZ ELME SPORTJA MEGFEJTÉSI HATÁRIDEJE okt. 24. (csütörtök) déli. A megfejtéseket a jövő heti számunkban (okt. 27.), a nyertesek neveit pedig a két hét múlva (nov. 3.) megjelenő Képes Vasárnap közöljük. Megfejtések Képes Vasárnap Elmesportja címre küldendők, Budapest, V., Vilmos császár-ut 78.

Baleset.

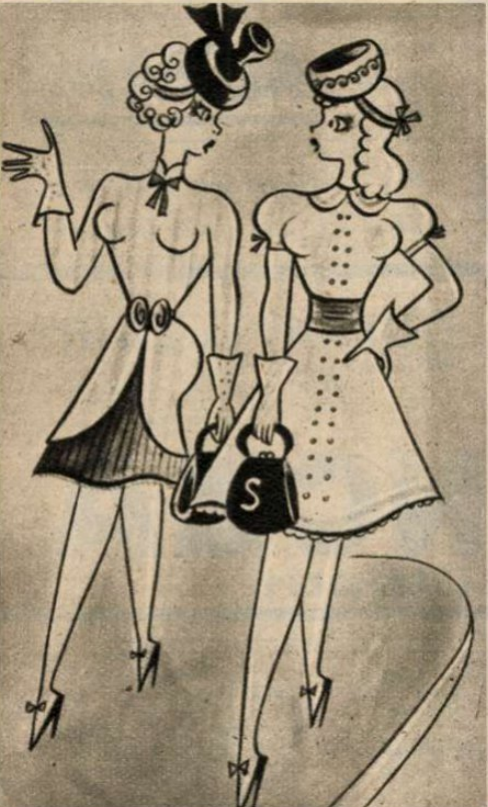
— Ó, bocsánat, azt hittem, már fel tet-szett kelni!
(Famij Journal.)

A kilátás.

— Mondhatom, ritka szép tiszta a levegő, remek a kilátás innen, ugy-e?
(Lustige Blätter.)

Következtetés.

— Mit szólsz hozzá, Pista állandóan két lánnyal megy hétvégi kirándulásra.
— Hát vagy aljas csábító, vagy gyáva férj.
(Il Travaso.)

A repülőhal.

— No, te is meggondolod, hogy még-egyszer repülőhalakat vásárolj!
(Newyork World.)

Becsületes megtaláló.

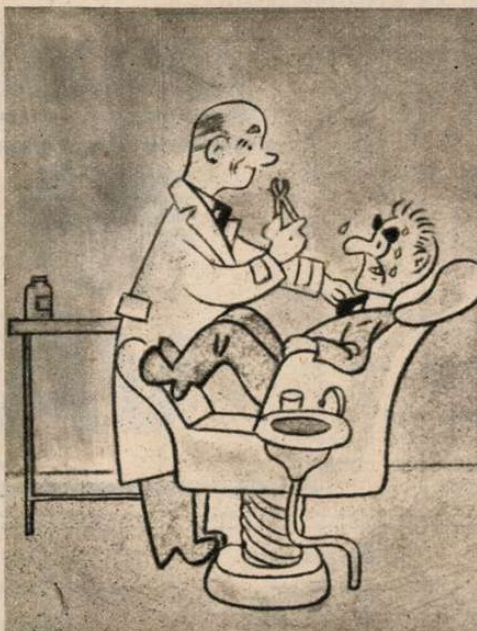
— Halló... elvesztett egy kolbászt. A becsületes megtalálónak járó jutalmat kiharaptam belőle.
(Examiner.)

Menekülés.

— Gyorsan, engedj előre, én jobban tudok futni!
(Politiken.)

Fogorvosnál.

— Uram, most itt a pillanat a válaszá-
tásra. Ha egy pengőt fizet, kihuzom a
fogát, de fájni fog. Két pengőért fájdalom-
mentesen huzom ki, ha pedig négyet fizet,
hozzá se nyulok és hazamehet.
(Marc Aurelio.)

Csigák egymás között.

— Nézzétek, ez a kolléga biztosan
Amerikából jött, ott divatosak a magas
házak.
(Illustrierte Blatt.)

Kalapdívat.

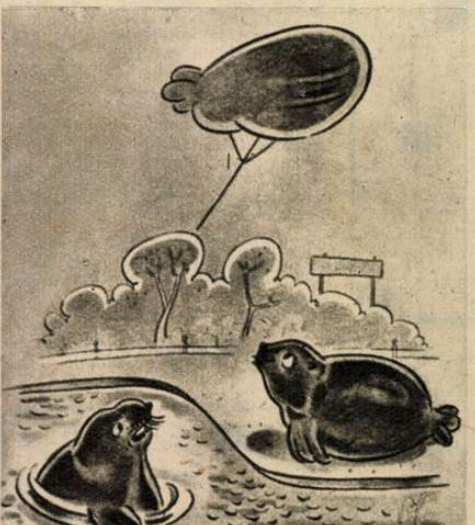
— Miért érdekl annyira a kalapom?
— Mert építész vagyok.
(Illustrated.)

Megoldás.

— Megint tizenkét hiba volt a felada-
todban, Jancsi! Nem tudnád másképp meg-
csinálni?
— De igen, ha fele olyan hosszú volna
a feladat.
(Interessante Blatt.)

Londonban.

— Nézd csak, hogy került fel oda a
levegőbe az a kolléga?
(London Opinion.)

Őszi merengés.

— Nem szeretem az őszt, minden hely-
rehozhatatlanul kopasz.
(Journal.)

Tévedés.

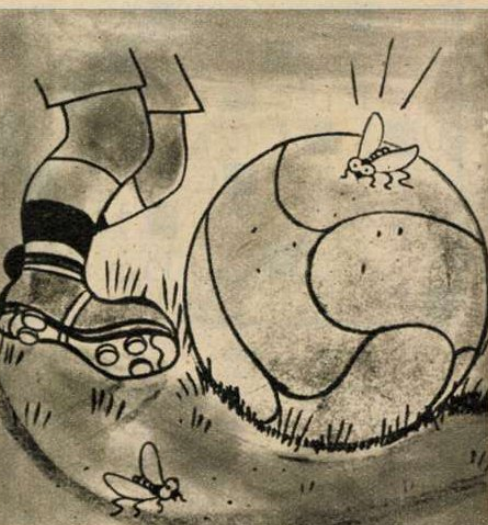
— Halló! Dehogy, ez nem a rendőri
készültség. De tessék tartani a vonalat,
mingyárt itt lesznek.
(Weekly Post.)

Fenyegetés.

— Ha nem adnak egy fillért se, újra
elénekelem a programomat.
(Illustrierte Zeitung.)

A repülőút.

— Gyere gyorsan, mingyárt kezdődik
az ingyenrepülés.
(Die Woche.)